

Przewodnik dla Liderek

Wstęp	2
I. O projekcie	3
AKTYWNA KOBIETA NA WSI.....	3
RÓWNOŚĆ PŁCI W PROJEKCIE.....	4
II. Materiały szkoleniowe	8
ANIMACJA SPOŁECZNA	8
<i>Kim jest animator i animatorka?</i>	8
<i>Funkcje animatora/ki społecznej</i>	9
<i>Jak informować?</i>	9
<i>Przygotowujemy się do spotkania</i>	10
<i>Organizujemy spotkanie</i>	11
<i>Wystąpienia publiczne</i>	12
TWORZENIE MAPY ZASOBÓW.....	14
<i>Mapa zasobów i potrzeb w 14 krokach</i>	14
<i>Ankieta badająca potrzeby</i>	21
TWORZENIE PROJEKTÓW I PRZYGOTOWANIE WIOSKÓW O DOTACJĘ.....	24
<i>Metody spojrzenia na problem:</i>	25
<i>Twoje cele: jak je sformułować?</i>	26
<i>Problem-cel-rezultaty</i>	26
<i>Jak to zrobić? - metodologia projektu i działania</i>	27
<i>Ewaluacja - ponowne spojrzenia analizę problemu</i>	28
<i>Wniosek o dotację</i>	31
<i>Generator pomysłów</i>	32
III. Działania uczestniczek	33
IV. Informacje o uczestniczkach	39

Wstęp

Szanowni Państwo!

Mamy przyjemność zaprezentować przewodnik „Aktywna Kobieta na Wsi“, który jest podsumowaniem projektu realizowanego przez nasz Ośrodek w ciągu ostatnich siedmiu miesięcy.

Przewodnik podzielony jest na cztery części. część pierwsza opisuje podstawowe założenia projektu oraz koncentruje się na kwestii równości płci w przygotowaniu projektów. Zagadnienie równości płci, tak zwanego *gender mainstreamingu* pozostaje, w naszym przekonaniu, ważnym elementem myślenia o każdym, nie tylko kobiecym, projekcie. W części drugiej prezentujemy podstawowe materiały szkoleniowe, które wybrały same Uczestniczki. Wiedza zgromadzona w tym rozdziale pozwoli innym animatorkom i animatorom na rozwój własnych umiejętności i zdobycie nowych informacji. Części trzecia i czwarta poświęcone są Uczestniczkom projektu – Aktywnym Kobietom z powiatu wąbrzeskiego: prezentujemy ich działania, organizacje oraz sylwetki.

Dziękujemy serdecznie wszystkim zaangażowanym w Projekt: przedstawicielom lokalnych Samorządów, którzy ułatwili rekrutację i kontakt z Uczestniczkami, trenerkom i trenerom przygotowującym warsztaty i wreszcie samym Uczestniczkom – fantastycznym kobietom, które realizują mnóstwo niesamowitych inicjatyw dla swoich społeczności i są prawdziwą inspiracją dla innych!

W imieniu Tłoka

Ewa Kwiesielewicz – Koordynatorka Projektu

Jacek Gądecki – Prezes

Kujawsko-Pomorski Ośrodek Wsparcia

Inicjatyw Pozarządowych Tłok

I. O projekcie

Aktywna Kobieta na Wsi

Projekt ma na celu przygotowanie kobiet - liderek do działań na rzecz zwiększenia aktywności w społecznościach lokalnych, z których pochodzą. W projekcie bierze udział grupa szesnastu kobiet - liderek społeczności wiejskich z sołectw powiatu golubsko-dobrzyńskiego w województwie kujawsko-pomorskim. Podstawowym założeniem projektu była praca w tandemach - Uczestniczki stworzyły tandemy sąsiadek by wspierać się w działaniach.

Podczas projektu brały udział w czterech szkoleniach:

Ja jako animatorka - celem szkolenia była refleksja nad indywidualną motywacją, uświadomienie sobie osobistego potencjału uczestniczek, zwiększenie poziomu zaufania i nawiązanie współpracy w zespole oraz zdobycie wiedzy na temat zadań i roli animatorki społecznej;

Budowa mapy zasobów - celem szkolenia było przekazanie wiedzy i umiejętności przygotowywania mapy zasobów - narzędzia pozwalającego na analizę potencjału lokalnego, identyfikowanie problemów lokalnych, planowanie i wdrażanie projektów;

- Formy aktywności lokalnej - warsztat poświęcony metodom aktywizacji i współpracy w społecznościach lokalnych, dobrym praktykom w tym zakresie; warsztat obejmował także zagadnienia związane z zakładaniem i prowadzeniem stowarzyszeń oraz wystąpienia publiczne;
- Tworzenie projektów i przygotowanie wniosków o dotację - celem była nauka umiejętności pisania projektów: formułowania problemów, celów, opracowywania metodologii, ewaluacji projektów oraz budżetowania.

W efekcie realizacji projektu szesnaście liderek zdobyło wiedzę oraz praktyczne umiejętności, jak skutecznie angażować innych do działania na rzecz środowiska lokalnego. Oprócz tego uczestniczki przygotowały koncepcje projektowe mające na celu poprawę poziomu życia na wsi oraz sprawdzenie umiejętności i wiedzy, które Liderki zdobyły dzięki cyklowi szkoleń. Przygotowaliśmy rodzaj przewodnika, który oddajemy w Państwa ręce.

Równość płci w projekcie.

Efektywne strategie w projektowaniu, wdrażaniu i monitorowaniu projektów.

Jacek Gądecki

Zwracanie uwagi na kwestie równości płci w planowaniu projektu powinno być zasadniczym zadaniem, jeśli zależy nam na realizacji potrzeb uczestników projektu. No właśnie – uczestników czy raczej uczestników i uczestniczek? W naszych projektach uczestniczą i czerpią z nich zarówno kobiety i mężczyźni. Nawet to bardzo banalne stwierdzenie może sprawić, że projekt okaże się lepszy, tzn. zapewni realną zmianę w sytuacji odbiorców różnych płci - mężczyzn czy kobiet. Nie twierdzę, że wprowadzanie tak zwanych „końcówek wrażliwych na płć” (typu „socjolog” i „socjolożka”) jest najlepszym sposobem na radzenie sobie z kwestią gender mainstreamingu wyjaśnić (z pewnością bowiem nie jest jedynym i najważniejszym). Konieczne jest jednak, aby mieć świadomość, że beneficjenci naszych projektów mają płć, i warto jest znać konsekwencje tego, banalnego wydawałoby się, faktu dla realizacji projektu.

Jak możemy to zrobić?

Zanim zaczniemy myśleć o zasadzie gender mainstreaming (włączaniu kwestii równości płci w projektowanie) i jej wpływie na efektywność projektu trzeba zdać sobie sprawę, czym jest ta strategia, na czym ona polega i dlaczego tak ważne jest jej wdrażenie.

Najistotniejszą barierą i wyzwaniem w realizacji zasady równości płci na poziomie projektowym pozostaje bowiem brak zrozumienia dla koncepcji i celów związanych z gender mainstreaming, a dopiero później brak chęci czy odpowiednich zasobów (personalnych, finansowych, czasowych etc.). Kwestia polityki równościowej powinna być podniesiona w trakcie pracy ze współpracownikami i partnerami projektu. Warto poświęcić czas na wspólne przedyskutowanie spraw związanych z tzw. płcią kulturową (*gender*) oraz równością kobiet i mężczyzn, a także wyjaśnienie, co konkretnie będzie oznaczała realizacja zasady gender mainstreaming w naszym projekcie.

Co to jest gender mainstreaming?

Bardzo często zasada gender mainstreamingu jest źle rozumiana. Termin ten oznacza włączanie kwestii równości płci do wszystkich projektów i polityk. Kwestia równości płci pozostaje jedną z tak zwanych kwestii horyzontalnych Unii Europejskiej i jako taka **musi być realizowana** w każdym projekcie realizowanym ze środków europejskich. Niejednokrotnie uważa się, że synonimem słowa *gender* pozostaje kobieta, a mężczyźni nie odgrywają w tych projektach żadnej roli. Przekonanie takie wynika z kilku błędów w rozumieniu zasady.

Najczęstszym postępowaniem jest niemal „automatyczne” rozdzielanie projektów i skierowanie ich wyłącznie do mężczyzn/kobiet oraz zapominanie o potrzebach drugiej płci (podziały na warsztaty bukieciarstwa i obsługi wózka widłowego nie powinny wykluczać ani mężczyzn, ani kobiet z udziału w każdej z grup).

Drugim poważnym problemem jest wspomniane utożsamienie projektu związanego z zasadą gender mainstreaming (GM) z projektem skierowanym wyłącznie do kobiet. Stwierdzenie, że wszystkie projekty GM muszą dotyczyć kobiet często wzbudza niechęć środowiska, a także opór w zespołach i organizacjach. Poza tym, jest nieprawdziwe i błędne. Tworzenie działań specjalnie dla kobiet służy na pewno wzmocnieniu (*empowerment*) tej płci, której w polskich warunkach najczęściej wiedzie się gorzej, ale „specjalny” charakter czy wydzielona pula środków stoi w sprzeczności z zasadą gender mainstreaming. Według tej zasady, każdy projekt powinien brać pod uwagę kwestię równości płci, a więc równości kobiet i mężczyzn, oraz kwestie te powinny być uwzględnione we wszystkich jego działaniach.

Trzecia, niebezpieczna, choć rzadko poruszana kwestia to przekonanie, że projekty skierowane do kobiet automatycznie realizują zasadę gender mainstreaming. Niestety, bardzo często się zdarza, że jest dokładnie na odwrót.

Oznacza to, że ciągle za mało koncentrujemy się w naszych projektach na relacjach między płciami (ekonomicznymi, społecznymi czy relacjami władzy). Inną pomyłką jest pojmowanie gender mainstreamingu jako celu, a nie rodzaju strategii służącej uzyskaniu równości między kobietami i mężczyznami.

Podstawy efektywnego podejścia

Wniosek o dotację, w którym pojawi się pytanie o kwestię równości płci to tylko element szerszej całości, którą jest gender mainstreaming, czyli włączanie perspektywy różnych płci do polityki państwa, działań na poziomie regionalnym, lokalnym, czy w odniesieniu do konkretnego projektu. Ważne, by w kontekście projektu, nasze rozwiązania miały charakter praktyczny i opierały się na rzetelnym rozpoznaniu na temat tego, jak istniejące różnice między kobietami i mężczyznami (ich położeniem, potrzebami, oczekiwaniami i możliwościami) wpływają na społeczność, sektor gospodarki, region geograficzny, w których działamy. To istotne ze względu na stwierdzenie, jakie działania powinny zostać zaplanowane w naszym projekcie, dla kogo i po co będziemy je realizować.

Analiza kontekstu

Projekty „wrażliwe na płeć“ (a więc takie, które rzeczywiście realizują zasady równościowe) są bardziej efektywne, bo często powstają w oparciu o strategię uczestniczącą, a nie tylko na podstawie danych statystycznych i prognoz czy analiz prowadzonych tradycyjnie – metodami ilościowymi. Te ostatnie są użyteczne tylko wtedy, kiedy istniejące dane opracowane są z podziałem na płeć, a więc pozwalają określić sytuację zarówno kobiet, jak i mężczyzn, a nie np. ogólnie „osób bezrobotnych“. Cały czas jednak możemy napotkać na trudności w uzyskaniu tego rodzaju informacji, zwłaszcza w wypadku bardziej specyficznych kategorii lub obszarów i problemów mniej zbadanych. W tym wypadku najlepiej odwołać się do samych kobiet i mężczyzn – odbiorców naszego projektu. Tym bardziej, że zaangażowanie odbiorców, a zwłaszcza odbiorców różnej płci, mimo, że zabiera więcej czasu w fazie planowania, pozwala na lepsze przeanalizowanie potrzeb kobiet i mężczyzn i ten sposób pozwala uniknąć błędów na dalszych etapach realizacji projektu. Zróżnicowana grupa odbiorców dokładniej pozwoli nam określić cele, rezultaty, czy wreszcie formy działań. Warto tutaj zauważyć, że sama metoda, włączająca odbiorców projektu w jego przygotowanie, nie zapewni jeszcze tego, że projekt będzie dobrze przygotowany pod względem wprowadzania polityki równości płci. Z pewnością jednak pozwoli nam przyjrzeć się innym, niereprezentowanym przez zespół projektowy czy odbiorców/czynnie perspektywie patrzenia na dany problem. Dobrze jest uzupełnić wiedzę wyniesioną z dyskusji o źródła i to co nazywamy pracą w terenie (pogłębione wywiady z beneficjentami/kami ich rodzinami, sąsiadami, lokalnymi liderkami i liderami lokalnymi, którzy lepiej niż dane statystyczne wskażą sedno problemu i podesuną lepsze rozwiązania). Jak dowodzą ewaluacje projektów prowadzonych przez agendy organizacji międzynarodowych w różnych regionach świata, to zbadanie lokalnych uwarunkowań kulturowych i instytucjonalnych ma kluczowe znaczenie dla powodzenia projektu i konkretnych korzyści, jakie z projektu czerpać będą jego uczestniczki i uczestnicy.

Podsumowując, projekty „wrażliwe na płeć“ są efektywniejsze z tej prostej przyczyny, że już na samym początku przygotowania działań, lepiej analizują kontekst, w którym ma zaistnieć konkretna inicjatywa oraz dokładniej badają potrzeby zróżnicowanych odbiorców pod kątem ich płci, wieku, miejsca zamieszkania etc.

Efektywność projektów równościowych

Myśląc o efektywności polityki równościowej w projekcie należy koniecznie pamiętać o podziale na potrzeby praktyczne i strategiczne.

Potrzeby praktyczne wynikają z konkretnych warunków życiowych, a ich zaspokojenie polega na polepszeniu sytuacji, np.: zwiększeniu dostępu do opieki nad dziećmi, czy zagwarantowaniu dodatkowego źródła zatrudnienia. Odpowiedź na potrzeby praktyczne jest ważna, ale sama w sobie nie prowadzi do zmiany r e l a c j i między płciami i nie przybliża nas do osiągnięcia ostatecznego celu *gender mainstreaming*, a więc rzeczywistej równości kobiet i mężczyzn. Taka zmiana wymaga poważniejszej interwencji, która pozwoli wyrównać pozycje jednej płci w stosunku do drugiej. W tym przypadku mamy do czynienia z realizacją potrzeb strategicznych – bardziej zrównoważonym podziale zasobów czy władzy między płciami. Odpowiedź na potrzeby strategiczne opierają się bardzo często na rozwiązaniach prawnych lub politycznych.

W praktyce potrzeby strategiczne i praktyczne czasami trudno wyraźnie rozdzielić. Zajmując się potrzebami praktycznymi, na przykład oferując kursy zawodowe dla kobiet, można realizować potrzeby strategiczne: zapewniając im niezależność ekonomiczną i dostęp do zawodów prestiżowych czy wysoko płatnych. Podobnie, można udzielać doraźnej pomocy ojcom walczącym o prawa do opieki nad dzieckiem, jednocześnie działając na rzecz zmiany prawodawstwa w tym zakresie.

Efektywne podejścia ...

Aby efektywnie wdrażać strategię *gender mainstreaming* w projekcie, ważne jest by w projekcie użyć kombinacji różnych podejść. Projekty miękkie mogą wspierać równość płci na różne sposoby. Posługując się (tym razem) przykładem praw kobiet można przyjąć kilka strategii, między innymi:

- Wsparcie organizacji kobiecych w pracy nad kwestiami równości płci - wsparcie może dotyczyć tworzenia sieci, pomocy instytucjonalnej, rzecznictwa. Zazwyczaj organizacje kobiece, mimo że posiadają dużą wiedzę na temat wielu kwestii społecznych, mają ograniczony wpływ na strategie rozwojowe swoich społeczności.
- Wzmocnienie umiejętności leaderskich wśród kobiet – czyli wzmocnienie pozycji kobiet w organizacjach czy społeczności lokalnej.
- Praca w mieszanym zespole – skonstruowanie i praca w zespole nawet na zasadzie parytetu (50:50) przy równym podziale zasobów między jego członkami/kiniami może okazać dobrym pomysłem. Różnorodność podejść to przecież klucz do innowacji...
- Praca z mężczyznami na rzecz równości płci: uwrażliwianie mężczyzn (na przykład mężów, partnerów lub, z drugiej strony, liderów lokalnych i polityków) na temat tego, jakie znaczenie ma wzmocnienie udziału kobiet w pracy organizacji, firmy, samorządu czy parlamentu. Dialog i włączanie mężczyzn jest istotne przede wszystkim dlatego, że pozwala otrzymać trwałe rezultaty i zmianę w relacji między płciami.

Cele wrażliwe na płć

Jednak sama analiza kontekstu nie zapewni jeszcze sukcesu. Kluczową sprawą pozostaje włączenie kwestii równości płci także do celów projektu, a później do jego działań. Po pierwsze, o czym była mowa przed chwilą, cele projektu powinny być oparte na rzetelnej analizie sytuacji kobiet i mężczyzn. Po drugie, cele projektu powinny zakładać osiągnięcie zmiany na rzecz równości płci. Założenie tzw. celu równościowego pozwoli na samodyscyplinę i sprawi, że poświęcimy znaczenie więcej uwagi kwestii *gender* w trakcie realizacji projektu, a tak istotna sprawa, jak równość kobiet i mężczyzn nie zostanie ograniczona do kilkunastu przypadkowych zdań wpisanych we wniosku czy sprawozdaniu.

Warto pamiętać, aby cele równościowe były znane wśród całego zespołu i były uwzględnione w zakresie obowiązków każdej z osób pracujących przy projekcie. Zapewnienie, że każda osoba pracująca w projekcie jest świadoma tego, jak ważna jest polityka równościowa i wie, na czym dokładnie polega jej realizacja w działaniu, podnosi prawdopodobieństwo, że kwestia gender mainstreaming, jako jeden z kluczy do sukcesu projektu, znajdzie swoje prawdziwe odbicie w podejmowanych działaniach.

Czy projekt jest efektywny?

Aby sprawdzić na ile efektywny jest nasz projekt w realizacji zasady gender mainstreaming należy go poddać analizie genderowej zwracając uwagę na różne czynniki. Najczęstszym wskaźnikiem podawanym przez projektodawców pozostaje procentowy udział kobiet i mężczyzn. Przyjęcie takiego kryterium nie jest najlepszym rozwiązaniem, a czasami bywa wręcz szkodliwym pomysłem. Brak refleksji „mści się”, gdy po złożeniu wniosku „na siłę” szuka się uczestniczek czy uczestników projektu, po to, by zbliżyć się do założonych we wniosku wskaźników. Tymczasem można, wykorzystując dobrą analizę potrzeb, stosować odmienne komunikaty, zróżnicowane miejsca działań czy wreszcie odmienną długość projektu, po to by ułatwić udział niereprezentowanych grup i w ten sposób wpływać na poprawę ich sytuacji. Co więc możemy jeszcze sprawdzić? Warto zwrócić uwagę na to:

- Kto korzysta z zasobów i odnosi korzyści z projektu (kobiety czy mężczyźni)?
- Czy nasi beneficjenci i beneficjentki mają równy dostęp do usług, produktów projektowych i czy faktycznie odpowiadają one ich potrzebom?
- Czy założyliśmy działania wzmacniające dla płci znajdującej się w gorszym położeniu? Czy podnosimy kompetencje, samoocenę beneficjentów/ek projektu?
- Czy nasze działania przyczyniają się choć trochę do zmiany porządku społecznego, czy relacji społecznych związanych z położeniem kobiet i mężczyzn?

Projekty na rzecz równości i organizacje na rzecz równości.

Równość płci nie jest tylko sprawą projektów i działań podejmowanych przez organizację. Nierówność pozostaje bowiem rzeczywistością w samych organizacjach realizujących projekty – opiera się na codziennej pracy, normach i wartościach oraz podejściu do pracujących w nich osób. Incjatywom na rzecz równości płci wprowadzanym zarówno w firmach jak i organizacjach, powinny towarzyszyć działania promujące równość kobiet i mężczyzn w samym miejscu pracy. Dzięki takiemu połączeniu projekty na rzecz równości będą miały realne szanse długotrwałych sukcesów. Na koniec, ważne jest aby pamiętać, że prawdziwa zmiana w sytuacji kobiet i mężczyzn wymaga, oprócz wiedzy i standardów, także sporych chęci i autorefleksji.

II. Materiały szkoleniowe

Animacja społeczna

Sylwia Borowczyk

Animacja polega na tym, aby tchnąć duszę, sens w grupę, zbiorowość, społeczeństwo, wywołać ożywienie, aktywność.
- E.Limbos

Jednym z najpoważniejszych problemów osób angażujących się w działania społeczne jest przekonanie innych, że warto zrobić coś na rzecz rozwiązania własnych problemów i zaspokojenia własnych potrzeb. Problemem bardzo wielu społeczności jest bierność ludzi. Wiele osób, nawet odczuwając na co dzień dotkliwie problemy, nie chce wziąć spraw w swoje ręce i spróbować poprawić swój los.

Innym problemem w społeczności lokalnej może być to, że ludzie kierują całą aktywność na sprawy osobiste. Nie ma nawyku działań wspólnych, nie ma przekonania, że opłaca się takie wspólne działania podejmować, wreszcie – nie ma poczucia wspólnego interesu społeczności lokalnej. Tymczasem to właśnie dobrze zorganizowane i prężnie działające społeczności lokalne stanowią ważny element społeczeństwa demokratycznego, przyczyniają się do rozwoju lokalnego.

Definiując **rozwój lokalny** możemy powiedzieć że jest to proces rozwiązywania lokalnych problemów (społecznych, gospodarczych, politycznych, kulturalnych) i stwarzania warunków do zaspokajania potrzeb indywidualnych oraz zbiorowych przy aktywnym zaangażowaniu mieszkańców, instytucji, organizacji i wszelkich grup nacisku.

Osobami, które przyczyniają się rozwojowi lokalnego są niewątpliwie **animatorzy i animatorki** inspirujący ludzi do działania. Sztuka inspirowania to stworzenie takiego środowiska gdzie obywatele w możliwie największym stopniu będą mogli zaspokajać swoje potrzeby dzięki podejmowanym osobiście wysiłkom. Wielu członków naszej społeczności oczekuje by raczej robić "coś dla obywateli" zamiast "pomagać im w robieniu tego samodzielnie". Animator może sprawić, że rzeczy, sprawy lub sytuacje stają się możliwe, praktyczne i łatwe dla tych, którzy dotąd nie potrafili sobie radzić z nimi we własnym zakresie.

Kim jest animator i animatorka?

Termin **animacja** (z łac. anima) w słowniku definiowana jest jako: „ożywienie, zachęcanie, skłanianie do działania”.

Animator/ka inspiruje oraz pobudza aktywność osób, grup lub instytucji w przestrzeni publicznej, promując aktywną postawę obywatelską ukierunkowaną na kooperację. Dzięki temu umożliwia włączanie się ludzi do partycypowania (uczestniczenia) w konsumowaniu, a także wytwarzaniu dobra publicznego. Mieszkańcy mają szansę odkryć wartości wspólnoty, solidarności, satysfakcji z pomocy innym oraz współpracy na rzecz wspólnego dobra.

Animator/ka nie pracuje z jedną grupą, tak jak robi to lider/ka, ale inicjuje, inspiruje powstawanie nowych grup. Pracuje z grupą do momentu, aż wyłoni się w niej lider. Kolejnym etapem pracy animatorów/ek z grupami jest usamodzielnianie ich oraz zawiązywanie relacji pomiędzy grupami a środowiskiem lokalnym. "Uruchamia w ten sposób wewnętrzną energię, która tkwi w środowisku. Rozpoczyna proces rozwoju (zaspokajanie potrzeb, rozwiązywanie problemów), w oparciu o własne zasoby (...)".

"Animator społeczny jest praktykiem umiejętnie wykorzystującym techniki, narzędzia, które wychodząc od problemów i potrzeb mieszkańców określonej społeczności, poprzez motywację i edukację umożliwiają samoorganizację mieszkańców w celu samodzielnego ich

zaspokajania. Nieco inaczej niż w przypadku aktywizacji, animator społeczny nie opiera się tylko na aktualnych aspiracjach i potrzebach mieszkańców, ale stara się poprzez proces tworzenia "ożywić dusze", poszerzyć sferę wrażliwości, otwarcia na zmianę." W takim procesie rozwoju społeczności (rozwoju poprzez osobowość) animatorka czy animator są równocześnie nauczycielami, wychowawcami, inicjatorami i organizatorami, mediatorami.

Zadania animatorów i animatorek społecznych:

- . Analizowanie potrzeb, określanie problemów,
- . Wypracowywanie wspólnych rozwiązań,
- . Planowanie i zarządzanie strategią,
- . Rekrutowanie i wspieranie uczestników,
- . Pomaganie ludziom we wzajemnej współpracy,
- . Zajmowanie się konfliktami i niepowodzeniami,
- . Zakładanie i wspieranie grup, organizacji,
- . Promowanie interesów społeczności,
- . Zachęcanie do nauki i osobistego rozwoju,
- . Kontaktowanie ze sobą różnych grup i agencji,
- . Kwestionowanie nierówności i uprzedzeń.

Na podstawie opracowania: P.Jordan, B. Skrzypczak, Kim jest animator społeczny, Warszawa 2005

Funkcje animatora/ki społecznej

7 funkcji animatora/ki społecznej

1. Angażowanie
2. Ułatwianie
3. Edukowanie
4. Zachęcanie
5. Dodawanie mocy i delegowanie uprawnień
6. Wyrównanie szans
7. Ocenianie

Z materiałów Foundation of Community Development, Bristol

Jak informować?

Bardzo ważnym elementem naszych działań jest zachęcenie ludzi do spotkania się w celu podjęcia decyzji jakim problemem chcą się zająć.

Aby zaktywizować ludzi, najpierw trzeba ich skutecznie poinformować o proponowanej inicjatywie. Co to znaczy, że „informacja jest skuteczna”? Mówiąc najprościej: to dotarcie z informacją do tych odbiorców, na których nam zależy oraz spowodowanie, że zrozumieją oni i zapamiętają właśnie to, co chcieliśmy im przekazać.

1. **Do kogo jest informacja i gdzie informować?** Po pierwsze zastanów się, jaką konkretnie grupę mieszkańców chcemy poinformować o podejmowanej inicjatywie, a w związku z tym - jakimi kanałami informacyjnymi najlepiej będzie dotrzeć do takich właśnie adresatów?
 - a. **Przykład 1:** jeśli nasza inicjatywa dotyczy zorganizowania zajęć pozalekcyjnych dla dzieci, to zapewne adresatami naszej inicjatywy będą rodzice tych dzieci, nauczyciele, dyrektor szkoły. Wobec tego znakomitym miejscem upowszechnienia informacji jest sama szkoła. Można np. rozdać dzieciom list do rodziców w tej sprawie.
 - b. **Przykład 2:** Nasza inicjatywa dotyczy zebrania podpisów pod petycją do Zarządu PKS, żeby godziny kursowania autobusów były bardziej dostosowane do potrzeb mieszkańców. Idealnym miejscem do wywieszenia ogłoszenia, czy zebrania podpisów pod petycją jest właśnie przystanek PKS, bo właśnie tam spotkamy mieszkańców zainteresowanych tą sprawą.
2. **Informacja musi być zrozumiała!** Dobra informacja, to informacja prosta i czytelna, oraz – dająca konkretną wskazówkę, co robić.
 - a. Nie starajmy się wytłumaczyć w ogłoszeniu wszystkiego. Zbyt obszerne wyjaśnienia zaciemniają tylko przekaz. Napiszmy ogłoszenie krótkie, zawierające tylko podstawowe fakty, a zainteresowani będą mogli zapytać o więcej na spotkaniu/zebraniu, lub pod numerem telefonu.
 - b. W zredagowanej przez nas informacji musi być zawsze uwypuklone, czego konkretnie oczekujemy od odbiorcy tej informacji, po co mu wysyłamy komunikat. Oto przykłady: „Podpisz petycję! Podpisy zbieramy w”, „Przyjdź na zebranie wiejskie do remizy OSP w dniu”, „Skontaktuj się z nami pod nr telefonu...”
3. **Informacja powinna być atrakcyjna w formie.** Żyjemy w epoce informacyjnej i wszędzie w koło jest masę ogłoszeń, informacji, które konkurują z nami o uwagę naszych odbiorców. Zadbajmy o to, aby nasza informacja przyciągała uwagę społeczności lokalnej, aby zapadała w pamięć.
 - a. Po pierwsze warto zadbać o staranną redakcję i dobre opracowanie graficzne ogłoszenia: wymyślmy dobry tytuł, bardzo starannie sprawdzmy czy do informacji nie zakradły się błędy, poprawmy stylistykę. Przyjrzyjmy się kilku dobrze i profesjonalnie przygotowanym informacjom prasowym czy biznesowym i zwróćmy uwagę, co poprawić w naszej. Pamiętajmy, że informacja wyglądająca nieprofesjonalnie może być odbierana jako mniej wiarygodna!
 - b. Ważne jest to, co odbiorca zapamięta. Przedstawmy graficznie najważniejsze elementy informacji. Postarajmy się dać informację do przeczytania kilku osobom i sprawdzmy, co zapamiętały. Jeśli zapamiętały nie to, co jest dla nas najważniejsze, to przeredagujmy tekst i zmieńmy opracowanie graficzne tak, aby „wydobyć” najważniejsze fragmenty treści.

Przygotowujemy się do spotkania

Jeśli już dotarliśmy do mieszkańców ze wstępną informacją, mamy szansę zgromadzić potencjalnie zainteresowane osoby np. na spotkaniu/zebraniu wiejskim. Teraz przyszedł czas, aby ich przekonać że warto działać, zachęcić do aktywności. Musimy nie tylko pokazać ludziom korzyści dla wspólnoty lokalnej wynikające z danego przedsięwzięcia, ale także unaocznić im ich osobistą korzyść, jaką da im zrealizowanie danej inicjatywy.

- **Obrazowo przedstawiamy przyszłe rezultaty!** Staramy się zawsze obrazowo opisywać, jak będzie wyglądała nasza wieś, (okolica, gmina) po zrealizowaniu danej rzeczy. Nie mówimy tylko o *efektach technicznych, materialnych* (np. „będziemy mieli wyremontowaną drogę”), ale przede wszystkim o rezultatach społecznych i gospodarczych („oszczędzimy na paliwie i naprawach uszkodzonych zawieszek pojazdów; dojazd do stacji kolejowej będzie trwał kilka minut; w razie potrzeby pogotowie dojedzie w ciągu kwadransa; dzięki lepszemu dojazdowi będzie szansa, że przyjadą do nas turyści” itd.).
- **Przedstawiamy udane przykłady zrealizowanych inicjatyw!** Nic nie przekonuje tak, jak przykłady z życia. Wyszukajmy przykłady podobnych inicjatyw zrealizowanych z sukcesem w innych gminach. Miejmy przygotowane argumenty z praktycznego doświadczenia tamtych inicjatyw: „Zobaczcie, u nich też były takie problemy jak u nas i poradzi sobie. Więc i nam się uda!”
- **Zaprośmy gościa z zewnątrz!** W trudniejszych sprawach, gdzie mieszkańcy mogą mieć więcej wątpliwości w szanse powodzenia, możemy spróbować zaprosić gościa, który przekona mieszkańców. To może być ekspert lub kompetentny profesjonalista z danej dziedziny. Ale szczególnie dobrze działa spotkanie i rozmowa z praktykiem, który podobne przedsięwzięcie zrealizował już z sukcesem w swojej miejscowości czy gminie. Nic tak nie uwiarygodnia szansy na sukces w danej sprawie, jak żywy przykład osoby, której już podobna rzecz się udała.
- **Zbieramy liderów/ki opinii i pokazujemy im udaną realizację!** W szczególnie trudnych sprawach, gdzie opór społeczności i niewiara z sukces mają wyjątkowe natężenie, możemy zacząć od mniejszej, opiniotwórczej grupy lokalnych aktywistów. Im warto zorganizować wyjazd w miejsce, gdzie podobna inicjatywa już jest zrealizowana i działa na użytek mieszkańców. Taka „wizyta studyjna” będzie szczególnie przekonującym argumentem, bo nie sposób wątpić w coś, co widzi się na własne oczy. A z kolei przekonani aktywiści potem opowiedzą sąsiadom, co widzieli na własne oczy.

Na podstawie materiałów W. Kłosowskiego

Organizujemy spotkanie

Występując w roli prowadzącego/ej spotkanie, zebranie, moderatora/ki dyskusji, pamiętaj o najważniejszych zasadach:

Przed spotkaniem:

1. Ustal cele spotkania
 - Co będziesz starał/a się osiągnąć?
 - Jakie decyzje powinny zostać podjęte?
 - Jakie działania trzeba zainicjować ?
 - Jakie informacje należy przekazać?
2. Przygotuj program spotkania
 - Włącz do programu tylko te punkty, które są związane z celami spotkania,
 - Określ kolejność problemów w zależności od ich wagi,
 - Grupuj problemy powiązane ze sobą,
 - Określ czas potrzebny na każdy punkt,

- Umów osoby do prowadzenia poszczególnych punktów programu,
 - Zaplanuj podsumowanie i ocenę przebiegu spotkania.
3. Zbierz wszystkie ważne informacje dotyczące poszczególnych punktów programu.
 4. Dostarcz program i dokumenty z nim związane przed terminem spotkania.
 5. Staraj się przewidzieć ilu będzie uczestników spotkania.
 6. Zadbaj o właściwe przygotowanie sali.
 7. Zaplanuj przerwy i podsumowanie spotkania.

W trakcie spotkania pamiętajmy o:

1. Przywitaniu uczestników spotkania,
2. Przedstawieniu celu spotkania i programu,
3. Warto już na początku określić: jak długo spotkanie ma trwać, jakich tematów ma dotyczyć a jakie mają zostać omówione przy innej okazji, w jaki sposób poszczególni prelegenci będą się zgłaszać do zabrania głosu,
4. trzymaniu się ustalonych zasad (jeżeli ktoś będzie miał o to do Ciebie pretensje, przypomnij, że zostało to ustalone na samym początku),
5. nie przerywaniu wypowiedzi innych (każdy powinien mieć możliwość wypowiedzenia się. Jeśli mówi zbyt długo, to Twoim zadaniem jest poprosić osobę, aby w przeciągu minuty skończyła mówić),
6. dopuszczaniu do głosu osób o różnych poglądach (aby nikt nie zarzucił Ci stronniczości. Jeśli czujesz się na siłach, spróbuj podsumować każde kolejne wystąpienie bądź wszystkie wystąpienia na sam koniec. Jeśli ma nastąpić jakieś głosowanie, będzie to dobry wstęp do rozpoczęcia głosowania),
7. jeżeli na sali znajduje się „trudny słuchacz” (który na przykład ciągle przerywa albo podburza innych słuchaczy), postaraj się nawiązać z nim kontakt wzrokowy oraz przypomnij mu zasady ustalone na początku zebrania – czyli na przykład, że czas zadawania pytań i komentowania będzie wtedy, kiedy skończysz mówić,
8. Kontrolowaniu upływu czasu,
9. Podsumowaniu całości (w tym podjętych decyzji),
10. Uzgodnieniu celu i terminu następnego spotkania,
11. Spotkanie należy zakończyć w dobrym nastroju.

Wystąpienia publiczne

Na spotkaniach informacyjnych, ważną kwestią są **wystąpienia**. Niektórym przychodzi to z łatwością, ale innym, mimo dużego doświadczenia, ciągle przeszkadza duża trema i trudności w wypowiedzeniu myśli przed dużym audytorium. W przygotowaniu wystąpienia pomóc mogą następujące działania:

Kiedy przygotowujemy się do wystąpienia, zastanówmy się:

1. kim jesteśmy (czyje poglądy wyrażamy, w jaką rolę wchodzimy),

2. do kogo się zwracamy (kto nas będzie słuchał, ile będzie tych osób, jaki będzie poziom intelektualny tych osób, wiek, płeć, przekonania; czy są to osoby, które są po naszej stronie, czy też są to nasi oponenty),
3. jaki jest cel naszego wystąpienia,
4. jaka będzie forma naszego wystąpienia (czy chcemy się odwołać do rozsądku czy uczuć? Jaki będzie styl - np. podniosły, dowcipny),
5. kiedy, gdzie i w jakich warunkach będziemy się wypowiadać (np. na imprezie plenerowej, zebraniu wiejskim, na posiedzeniu Rady Gminy),
6. ile będziemy mieć czasu? Kwestia ta jest niezmiernie ważna. Jeżeli nie mamy dużego doświadczenia w tym zakresie, napiszmy sobie wstępną wersję wystąpienia i przeczytajmy ją w domu na głos mierząc czas. Może się okazać, że wystąpienie wyszło nam dużo dłuższe lub dużo krótsze niż przypuszczaliśmy! Istotne jest także, abyśmy pamiętały/li, że nikt nie skupi się na naszym wystąpieniu dłużej niż przez 45 minut, choć nawet w takiej sytuacji potrzebne są jakieś przerywniki (anegdota, żart) bądź urozmaicenia (zdjęcie, prezentacja). Jeśli nie mamy takich możliwości, tak skomponujmy swoje wystąpienie, aby już w trakcie pojawił się czas na pytania i odpowiedzi – wtedy na pewno pobudźmy uwagę swoich słuchaczy.

Przygotowując się do wystąpienia:

1. zbierzmy materiały - zastanówmy się CO chcemy powiedzieć
2. napiszmy na kartce główną myśl
3. napiszmy w punktach dowolną ilość rzeczy, które chcemy powiedzieć
4. wyrzućmy rzeczy nieważne i niepotrzebne

PAMIĘTAJMY! Jeżeli chcemy przekonać kogoś do swojego pomysłu, stawiamy na JAKOŚĆ, nie na ILOŚĆ - uwaga i pamięć naszych słuchaczy też ma ograniczenia!

Tworzenie mapy zasobów

Barbara Bąbska

Praca animatora/ki wymaga szerokiego spojrzenia na środowisko, w którym zamierza on/ona podjąć działania animacyjne. Pod pojęciem środowiska należy rozumieć osadzone geograficznie terytorium, na którym zlokalizowane są różnorodne zasoby instytucjonalne oraz żyją (mieszkają, uczą się, pracują) konkretni ludzie. Zachowania ludzi kształtowane są przez zwyczaje, tradycje oraz relacje, jakie między nimi zachodzą.

Od poznania tego środowiska w znacznej mierze zależą efekty jego pracy. Dlatego też pierwszym krokiem w pracy na rzecz społeczności lokalnych jest przeprowadzenie badań terenowych, które pozwalają na poznanie faktów i zjawisk w ich naturalnym kształcie społecznym. Umożliwiają one na poznanie uwarunkowań i złożoności występujących zjawisk oraz pozwalają na uchwycenie tendencji rozwojowych. Badania terenowe prowadzi się przy wykorzystaniu technik zbierania materiałów, czyli wywiadu, ankiety, obserwacji, badania dokumentów. Od wyboru techniki badawczej zależy czy uzyskany do badań materiał będzie miał charakter ilościowy czy jakościowy.

Mapa zasobów i potrzeb w 14 krokach.

I. Poznanie środowiska – lustracja społeczna.

- KROK 1 Inwentaryzacja zasobów własnych,
- KROK 2. Identyfikacja instytucji w naszym otoczeniu,
- KROK 3. Analiza demograficzna (społeczna),
- KROK 4. Analiza przestrzeni,
- KROK 5. Identyfikacja kanałów komunikacji społecznej,
- KROK 6. Tradycja i doświadczenie społeczne.

II. Diagnoza głównych problemów i potrzeb mieszkańców.

- KROK 7. Sondaż diagnostyczny (ankietowy),
- KROK 8. Wybór głównego problemu,
- KROK 9. Badania pogłębione (obserwacja, wywiady).

III. Badanie potencjału społeczno-kulturowego środowiska-odkrywanie sił społecznych.

- KROK 10. badanie relacji w środowisku,
- KROK 11. Analiza SWOT,
- KROK 12. Analiza wpływów.
- KROK 13. Identyfikacja kapitału finansowego, kulturowego, obywatelskiego, wiedzy.

IV. Profil społeczności.

- KROK 14. Nakreślenie profilu w perspektywie: ogólnej, problemowej, chronologicznej.

KROK 1

Moje solectwo obecnie

Zasoby materialne (budynek, wyposażenie, inne)	
Ludzie (stan, skład, stosunki, itp.)	
Ja – moja wiedza i umiejętności	
Środki finansowe	
Zadania	

KROK 2

Ważne instytucje

Rada Sołecka	
Spółdzielnia	
Drużyny harcerskie	
Radni	
Sponsorzy	
Szkoły	
Pracownie artystyczne	
Organizacje pozarządowe	
Drużyny sportowe	
Kawiarnie, bary, puby	
Sklepy	
Kina, dyskoteki	
Kluby	
Muzea, galerie	
Domy kultury	
Media lokalne (kablówka, gazetka, gablotka)	
Grupy nieformalne	
Inne	

KROK 3

Analiza demograficzna

Ilość mieszkańców, z podziałem na płeć	
Przedziały wiekowe	
Struktura rodzin	
Rodzaj zasobów mieszkaniowych	
Stopień zamożności mieszkańców	
Stopień bezrobocia	
Poziom wykształcenia	
Osoby aktywne (potencjalni liderzy)	
Dziennikarze/ki mieszkający/e na osiedlu	
Osobowości życia publicznego (aktorzy/ki, piosenkarze/ki)	
Inne	

KROK 4

Miejsca do wykorzystania

Tereny zielone (lasy, łąki itp.)	
Boiska sportowe	
Parki, skwerki	
Place do wykorzystania na boiska, lodowiska itp.	
Kina, teatry, sale koncertowe	
Górki do wykorzystania w zimie	
Puste piwnice, strychy	
Place zabaw	
Stawy, zalewy, rzeki	
Inne	

KROK 5

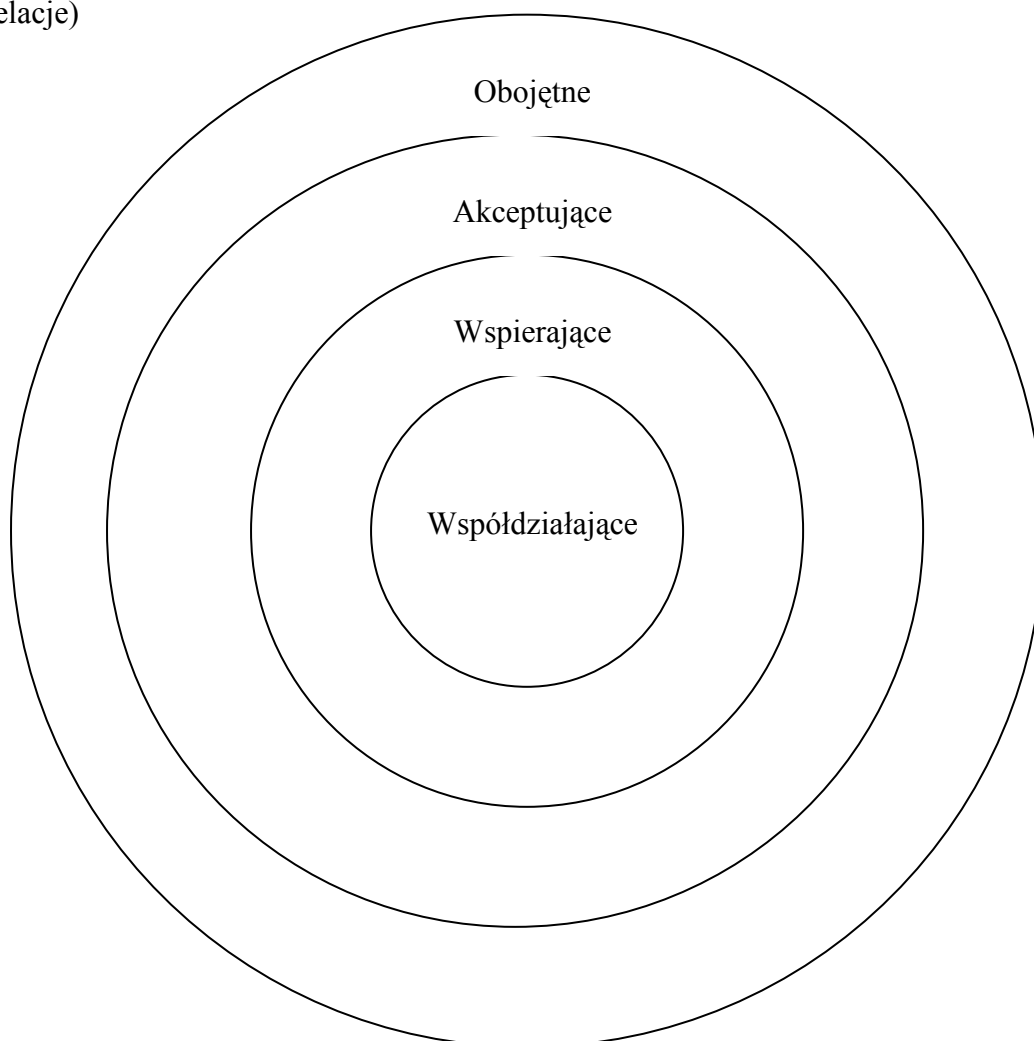
Kanály komunikacji

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.

KROK 11

Instytucje w mojej gminie

(relacje)

ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
SZANSE	ZAGROŻENIA

Ankieta badająca potrzeby

Ankieta opracował Maciej Tefelski

ANKIETA ANONIMOWA NR ANKIETY

Szanowni Państwo,

Jesteśmy organizacją działającą na terenie osiedla „X” od ponad roku. Naszym celem jest pomoc w rozwiązywaniu problemów młodzieży zamieszkałej w osiedlu. Ankieta jest anonimowa, co oznacza, że uzyskane od Pana(i) informacje nie zostaną upowszechnione inaczej, niż w ogólnych zestawieniach. Jej zwiezłość nie wymaga dużego nakładu czasu na wypełnienie.

Imię i nazwisko lub nazwa organizacji, która prowadzi badania, adres

„NASZE NAJBLIŻSZE OTOCZENIE”

1. Jak Pan (i) ocenia swoje miejsce zamieszkania na tle innych części miasta?
 - 1.1 jest lepsze (do pytania 2)
 - 1.2 niczym się nie różni (do pytania 4)
 - 1.3 jest gorsze (do pytania 3)
 - 1.4 jest zdecydowanie gorsze (do pytania 3)
 - 1.5 trudno powiedzieć
2. Jeżeli w Pana(i) przekonaniu miejsce zamieszkania jest lepsze, to dlaczego Pan (i) tak sądzi?
3. Jeżeli w Pana(i) przekonaniu miejsce zamieszkania jest gorsze lub zdecydowanie gorsze, to dlaczego Pan(i) sądzi?
4. Jakie problemy występują w Pana(i) miejscu zamieszkania? Proszę wymienić najwyżej 5 problemów szeregując je od najważniejszego do najmniej istotnego:
 - 4.1 *Zagrożenie likwidacją Małej Szkoły – niski przyrost naturalny.*
 - 4.2 *Brak pracy.*
 - 4.3.....
 - 4.4.....
 - 4.5.....
5. Przedstawiamy teraz Panu(i) listę 10 problemów. Prosimy zaznaczyć w pierwszej kolumnie znakiem „X” te problemy, które występują w Pana (i) miejscu zamieszkania; w drugiej kolejności natomiast określić ich ważność od najistotniejszego, oznaczając go cyfrą 1, do najmniej istotnego.

Lp.	PROBLEM	WYSTĘPO- WANIE	WAGA PROBLEMU
5.1.	Za mało miejsca spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży		
5.2.	Słabe wykorzystanie istniejących miejsc spędzania czasu wolnego		
5.3.	Zagrożenie mienia prywatnego	X	1

5.4.	Wandalizm osiedlowy		
5.5.	Brak miejsc parkowania samochodów		
5.6.	Niski poziom czystości i estetyki osiedla		
5.7.	Brak porządku publicznego (uciążliwość barów, pubów itp.)		
5.8.	Niewystarczające rozpoznanie potrzeb osób wymagających pomocy		
5.9.	Brak wyczulenia mieszkańców na potrzeby pomocy	×	2
5.10.	Brak dbałości o środowisko otaczające miejsce zamieszkania		

6. Czy w Pana(i) przekonaniu sami mieszkańcy byliby w stanie rozwiązać zasygnalizowane problemy?

6.1 Tak, wszystkie

6.2 Tak, ale tylko niektóre (proszę wymienić które, posługując się numeracją zamieszczoną po lewej stronie w pytaniu 4 i 5)

6.3 Nie, żadne z nich

6.4 Trudno powiedzieć

7. Czy były podejmowane w Pana(i) miejscu zamieszkania jakieś próby rozwiązania problemów występujących na osiedlu?

7.1 Tak (do pytania 8 i 9)

7.2 Nie

7.3 Nie przypominam sobie

8. Jeżeli były podejmowane jakieś próby rozwiązania problemów występujących w Pana(i) miejscu zamieszkania, to na czym one polegały?

9. Kto był inicjatorem podejmowanych działań mających na celu rozwiązanie problemów w miejscu Pana(i) zamieszkania?

9.1 Pan(i) osobiście

9.2 Sami mieszkańcy

9.3 Rada Osiedla

9.4 Rada Miasta

9.5 Organizacje społeczne, jakie?

9.6 Inne, jakie?

10. Czy włączyłby się Pan(i) w działania mające na celu rozwiązanie konkretnego problemu, występującego w Pana(i) miejscu zamieszkania?

10.1 Tak (do pytania 11)

10.2 Nie (do pytania 12)

11. W jaki sposób ewentualnie włączyłby się Pan(i) w działania mające na celu rozwiązanie problemów w Pana(i) miejscu zamieszkania?

11.1 podpisałbym się pod petycją do władz

11.2 napisałbym sam taką petycję i zbierałbym pod nią podpisy

11.3 włączyłbym się w działania zorganizowanej grupy mieszkańców

11.4 zorganizowałbym grupę mieszkańców do rozwiązania określonego problemu

11.5 zająłbym się przygotowaniem różnych materiałów promujących działania na rzecz rozwiązania określonego problemu

11.6 zająłbym się planowaniem działań

11.7 zająłbym się pozyskiwaniem koniecznych materiałów, narzędzi itp.

11.8 ofiarowałbym pewną sumę pieniędzy na takie działania

- 11.9 inne, jakie?.....
- 12 Dlaczego nie włączyłby się Pan(i) w działania mające na celu rozwiązanie problemów występujących w Pana(i) miejscu zamieszkania?

Dziękujemy za odpowiedzi na pytania ankietowe i prosimy o wypełnienie „metryczki”:
PŁEĆ

1. kobieta
2. mężczyzna

WIEK: proszę wpisać rok urodzenia

WYKSZTAŁCENIE

1. podstawowe.....
2. zasadnicze i niepełne średnie.....
3. średnie i policealne
4. wyższe i niepełne wyższe.....

GRUPA ZAWODOWA, KTÓRĄ PAN (i) REPREZENTUJE

1. wyżsi urzędnicy i kierownicy zakładów.....
2. wolne zawody, specjaliści z wyższym wykształceniem.....
3. prywatni przedsiębiorcy.....
4. rolnicy
5. robotnicy.....
6. pracownicy administracyjno – biurowi.....
7. pracownicy handlu i usług.....
8. wojsko, policja, straż pożarna.....
9. gospodynie domowe.....
10. uczniowie, studenci.....
11. bezrobotni.....

Materiały Centrów Aktywności Lokalnej

Tworzenie projektów i przygotowanie wniosków o dotację.

Jacek Gądecki

Podstawą sukcesu przy pisaniu wniosku o dotację jest zrozumienie, że wniosek i projekt to nie to samo. Często przystępujemy do pisania wniosku o dotację, a nie myślimy o projekcie jako całości. Dobrym rozwiązaniem jest praca w grupie i podyskutowanie o tym, co zamierzamy robić (np. przy użyciu modelu W-pytań zaprezentowanego poniżej). Odpowiedzi na pytania pozwolą ułożyć wstępną koncepcję projektową, a potem napisać wniosek.

Starajmy się opracowywać wiele koncepcji projektowych zapisanych w pamięci komputera lub na kartkach. Takie koncepcje pisane "do szuflady" są lepsze niż wnioski o dotację pisane na kolanie. Koncepcję zawsze łatwiej przekształcić we wniosek...

3 fundamentalne zasady, którymi powinniśmy się kierować przy pisaniu wniosków o dotację:

1. wnioski piszemy w zespołach 2-4 osobowych, pracując wspólnie, a nie dzieląc się poszczególnymi elementami,
2. stosujemy zasadę K.I.S.S. (*keep it simple and stupid*) – piszemy możliwie prosto, unikając żargonu zawodowego, profesjonalnych terminów,
3. na koniec wniosek przed wysłaniem oddajemy w ręce bliskich osób, które nie mają pojęcia o tym, co robimy (mąż, żona, syn, córka, etc.) – osoby niezaangażowane najłatwiej wykryją wszystkie nieścisłości w naszym wniosku, a my zyskamy darmową konsultację☺

Model "w-pytań" Laswella

Wykorzystaj te pytania, aby określić indywidualne elementy projektu i sposób, w jaki wiążą się one ze sobą. Twoje odpowiedzi dadzą Ci ogłęd całości i pozwolą zobaczyć, jak powiązane są ze sobą poszczególne części projektu:

Kto? - dla kogo? - z kim? (ang. Who? - for whom? With whom?)

- Określenie partnerów projektu i grupy docelowej
- Ich rola i relacje w projekcie
- Ich poglądy dotyczące projektu
- Mocne i słabe strony tych relacji i poglądów

Co? (ang. What?)

- Podstawowe działanie związane z projektem - spontaniczne, zorganizowane, instytucjonalne
- Wymiar: społeczny, ekonomiczny, kulturowy, polityczny i edukacyjny" wpływ projektu na te wymiary

Dlaczego? (ang. Why?)

- Potrzeby i pragnienia zaspokajane przez projekt motywacja i zainteresowania uczestników o główne cele projektu
- Możliwości finansowania projektu
- relacja między celami uczestników a celami instytucjonalnymi

Gdzie? (ang. Where?)

- Kontekst społeczny i sytuacja uczestników

Kiedv? (ang. When?)

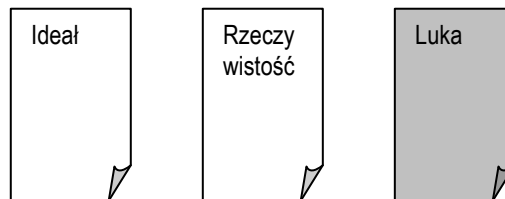
- Na jakim okresie się koncentrujemy? (przeszłość, terażniejszość)
- Krótko-, średnio-, czy długofalowa perspektywa?

- Pochodzenie społeczne uczestników (ponieważ oddziałuje ono na projekt)
- Jak? (ang. How?)
- Jak projekt został zrealizowany? (proces organizacji i uczestnictwa)
 - Zastosowane techniki i instrumenty

Metody spojrzenia na problem:

Metoda 1 - luka

Do przygotowania definicji problemu będziecie potrzebowali 3 arkuszy papieru i ogólnego zrozumienia 2 kwestii: problemu, którym chcecie się zająć oraz celu, jaki chcecie osiągnąć

Krok 1. Zatytułujcie arkusze: 1. Ideal, 2. Rzeczywistość, 3. Luka

Krok 2. Wymieńcie na początku wszystkie cechy i d e a (kartka 1), potem przejdźcie do opisu rzeczywistość (kartka 2), a na końcu między obie kartki wsuńcie kartkę 3 - l u k a . Zgodnie z pewnymi definicjami problem to właśnie "różnica między ideałem i rzeczywistością"

Metoda 2 – czyj punkt widzenia

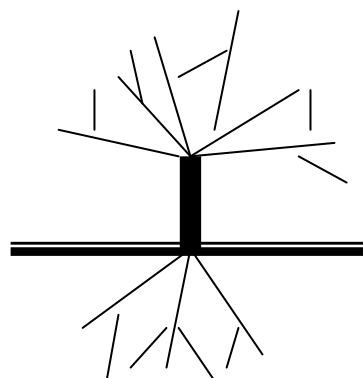
Sekretem tej metody jest zauważenie, że problem może być przez różnych ludzi postrzegany odmiennie zgodnie z zasadą "sposób w jaki patrzysz na problem jest problemem"... Zadajcie sobie pytanie, wg czyjego punktu widzenia "to coś" jest problemem? Przyjmijcie inne punkty widzenia, starając się wyobrazić, że ktoś z was jest babcią, ministrem, alkoholikiem, który chce się wyleczyć. Zapytajcie siebie wtedy pytanie, jaki jest, waszym zdaniem i jak z waszej perspektywy przedstawia się problem,

Metoda 3 – drzewo problemu

Bardzo użyteczna do wspólnej pracy nad problemem. Wyobraź sobie, że korzenie drzewa to przyczyny problemu, a jego gałęzie to ich rezultaty...

Rezultaty: BADRZIEJ
SKUTKI
Co z tego wynika?

Przyczyny:
Z czego to wynika?

Po ćwiczeniu warto opisać bardziej szczegółowo cały problem. Każdy problem:

Dotyczy konkretnych osób - jednostki, grupy, społeczeństwa, społeczności, środowiska,

Ma określone miejsce - wieś, miasto, dzielnica,

Ma określone rozmiary -	dotyczy większej/mniejszej grupy, jest mniej / bardziej dotkliwy, w dłuższym / krótszym okresie,
Ma przyczyny -	ktos /coś jest jego przyczyną,
Ma sedno -	istotę, coś, na czym polega, może to być ta decydująca dla nas „gałąź” lub „korzeń”.

Twoje cele: jak je sformułować?

Pisząc wnioski możesz być rozczarowany/ana tym, że na przedstawienie swoich ambitnych celów masz tylko trzy zdania... Tym, co pomoże ci w sformułowaniu 'klasycznego celu' jest formuła s.m.a.r.t., którą przedstawiamy poniżej. Pamiętaj jednak, że w pierwszej kolejności warto poświęcić więcej czasu na dokładne przemyślenie zarówno celu, metod jak i rezultatów waszego działania.

Kryteria "s.m.a.r.t."(formuła mądrze sformułowanego celu).

Dobrze sformułowane cele projektu powinny spełniać kryteria smart:

S	(specific numbers)	określony liczbowo
M	(measurable)	mierzalny
A	(specific area)	związany z określonym terenem
R	(realistic)	realny
T	(time bound)	określony w czasie

Problem - cel - rezultaty

Oczywiście, po zdefiniowaniu problemu należy wskazać, jaką pozytywną zmianę wprowadzi wasz projekt. Określenie takiej zmiany jest zarazem ustaleniem celów projektu - cel to konkretny, mierzalny skutek waszych działań.

Jeśli np. zidentyfikowany przez was problem stanowi brak zorganizowanego czasu wolnego dla młodzieży z waszej społeczności, celem projektu powinno być znalezienie atrakcyjnych sposobów jego zagospodarowania. Jeśli problem to trwałe bezrobocie, celem projektu będzie znalezienie zatrudnienia dla ludzi długo pozostających bez pracy. Pamiętaj przy tym, by nie pomylić celów (czyli tego, co masz nadzieję osiągnąć) z metodami (czyli w jaki sposób to osiągniesz).

W przypadku kłopotów z określaniem celów, spróbujcie sobie wyobrazić grupę odbiorców waszego projektu za rok lub dwa. Na jakie zmiany w stosunku do stanu obecnego macie nadzieję? Właśnie one mogą stanowić cel waszego projektu. Po ustaleniu celów warto przyjrzeć im się bardzo dokładnie:

- Na ile są realistyczne?
- Czy rzeczywiście stanowią trwałą i pozytywną zmianę, adekwatną odpowiedź na problem?

Np. niektóre programy przeciwdziałania bezrobociu mogą stworzyć tylko czasowe zatrudnienie i przyciągnąć tych, którym najłatwiej jest znaleźć pracę. Stopa bezrobocia ulegnie wprawdzie krótkofalowemu obniżeniu, ale za rok lub dwa problem powróci ze zdwojoną siłą. Powinieneś/aś więc zwracać baczną uwagę nie tylko na ilość osób, którym pomagasz, ale i na jakość działań. Opis grupy docelowej (czyli odbiorców projektu),

dotkliwości problemu, zakresu podejmowanych działań oraz wpływu tych działań na beneficjentów/ek¹ rezultat projektu powinien być maksymalnie precyzyjny. Na przykład:

PROBLEM

W rejonie xxx 40% gospodarstw domowych nie ma stałych dochodów. Frekwencja na szkoleniach zawodowych i kursach doszkalających jest o y% niższa od średniej krajowej większość tych rodzin jest pogrążona w długach i całkowicie uzależniona od pomocy społecznej (z% z nich nie żadnych własnych dochodów' już od ponad dwóch lat).zrealizowany przez nas pilotażowy projekt "inicjatywa xxx" wykazał, w jaki sposób można pomóc tym ludziom wyrwać się z zakłętego kręgu niemocy.

REZULTATY

W wyniku projektu p% uczestników szkoleń dla bezrobotnych kontynuowało naukę po sześciu miesiącach, a q% znalazło już pracę pełnoetatową lub na część etatu. Dzięki temu dochody ich rodzin zwiększyły się o r%. O ważniejsze, mogą teraz poczuć, że przejęli kontrolę na swoim życiem i przyszłością.

Ponieważ wielu fundatorów uzależnia obecnie wsparcie projektu od tego, jak wypada zestawienie wyniku projektu z zastosowanymi metodami (czy nie strzelano z armaty, by zabić muchę) powyższy opis można wzbogacić o wątek efektywności finansowej. Konkretny i mierzalny cel w obliczu opisanego wyżej problemu mógłby wyglądać tak:

CEL:

"w rezultacie naszego projektu w ciągu trzech lat kolejne w osób z regionu xyz ~ zostanie objętych programem x. Z tej liczby y ukończy kursy zawodowe, a z znajdzie pracę."

Formułując cel w taki sposób, stwarzacie klarowną podstawę do mierzenia efektywności swoich działań (ewaluacji) oraz upewniancie donatora, że wasz projekt jest dobrze zaplanowany.

Jak to zrobić? - metodologia projektu i działania

Metodologia jest często niewidoczna, mimo że może być jasno wyrażona. Jeśli twoim dążeniem jest np. Pobudzenie młodzieży do działalności kulturalnej. Możesz zastosować kilka metodologii, takich jak:

- Organizacja warsztatów,
- Przygotowanie festiwalu, itp. Itd.

Metodologia jest istotna, ponieważ wpływa na planowanie i organizację projektu. Ta sama metodologia pozwala na stosowanie różnych alternatyw w zakresie działań, daje też pierwszą wskazówkę, jak dążenia będą realizowane. Istotne jest również, aby strategia czy metodologia mogły być wyjaśnione i były zrozumiałe dla wszystkich ludzi, zwłaszcza dla partnerów, instytucji finansujących i uczestników. Ludzie muszą rozumieć proces, w którym mają uczestniczyć. Najważniejsze elementy, które należy wziąć pod uwagę, kiedy mowa o metodologii projektu:

- Spójność - różne elementy programu muszą mieć sens jako całość, jak również uwzględniać ramy tworzone przez cele i rezultaty. Muszą być również spójne w kwestii umiejętności planowania w czasie (np.: najpierw informacja o szkoleniu, potem samo szkolenie)
- Zgodność - pomijając elastyczność, która powoduje, że projekt jest "żywy"; to, co robimy musi być zgodne z tym, za czym się opowiadamy lub z tym, co uznajemy za nasze wartości. Zgodność między słowami i praktyką jest niezwykle istotna!

¹ Beneficjent to po prostu odbiorca projektu, niestety jest to przykład kolejnego amerykańizmu, z którym musimy jakoś żyć.

- Efektywność - wszystko to, co zdecydujesz się przedsięwziąć w formie konkretnych działań, musi mieć na celu efektywność. I to nie tylko po to, aby najlepiej spożytkować ograniczone zazwyczaj zasoby, ale również dlatego, aby jak najlepiej wykorzystać potencjał stworzony przez projekt. Na przykład: metodologia powinna przyczynić się do promowania współpracy do tego, aby skutki widoczne były w najlepszym momencie, aby ewaluacje dokonywane były w odpowiednim czasie i w sposób, który pozwoli spożytkować rezultaty działań, etc...

Warto dla uzyskania tych elementów opisać wszystko to, co zamierzacie robić w projekcie w formie odrębnych działań i poddziałań, np.:

Działanie 1. Organizacja koncertu

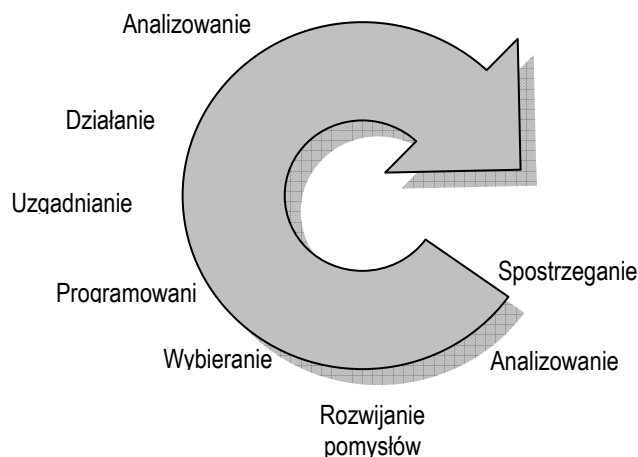
- 1.1. wynajem miejsca i sceny
- 1.2. wynajęcie obsługi i zespołów
- 1.3. promocja koncertu
- 1.4. ocena koncertu

Działanie 2. wydanie płyty

- 2.1. ...itd.

Ewaluacja - ponowne spojrzenie na analizę problemu

Projekt, który już od pewnego czasu funkcjonuje, dostarcza nowego spojrzenia na problem, jakim się zajmujemy. A zatem czas ewaluacji to czas powrotu do analizy i sprawdzenia, w którym miejscu się znajdujemy. Rozważcie podane niżej pytania osobiście lub poddajcie je pod dyskusję w grupie.

Metoda oceny sukcesów grupy jest wyrażenie własnych kryteriów sukcesu przed rozpoczęciem projektu. Kiedy program/działanie właśnie się zaczyna, dobrze jest poprosić wszystkie osoby, które będą pracowały nad realizacją projektu, aby zapisały swoje propozycje "sygnałów sukcesu" bądź to indywidualnie bądź w grupie.

Następnie zadajcie sobie pytanie: "skąd będziecie wiedzieć za dwa lata, że program się powiodł?" (czy uprzedzenia w stosunku do niepełnosprawnych zostaną całkowicie wyeliminowane? Czy pozyskacie o 222 członków więcej?) Później lista propozycji może

zostać zestawiona, a poszczególne osoby poproszone o ustawienie pozycji według ich ważności. Te raz podsumujcie indywidualne odpowiedzi i omówcie wyniki w grupie. Listę powinien przechowywać ktoś z grupy (najlepiej na kierowniczym stanowisku) i okresowo powracać do niego razem z całą grupą. Dyskusje powinny skupiać się na tych dziedzinach, w których nie uczyniono żadnego postępu lub jest on nieznaczny.

Przypuśćmy, że osoby, które przygotowały plan, chcą się dowiedzieć, na ile udane jest, było przedsięwzięcie. Poniżej wymieniono kilka różnych sposobów projektowania ewaluacji. To, jak jest przeprowadzona ewaluacja, zależy od wymaganych decyzji/informacji, rozmiarów, dziedziny projektu oraz energii i środków niezbędnych do wykonania ewaluacji. Przygotowując ewaluację warto odpowiedzieć na 3 zasadnicze pytania: co, jak i kiedy zamierzacie zbadać. Poniższa tabela może ułatwić odpowiedzi na te pytania i pomóc w przygotowaniu oceny projektu.

Jakie informacje musisz uzyskać???	Jak byś dokonał/a Ewaluacji?	Kiedy dokonałbyś /ała byś ewaluacji?
<ul style="list-style-type: none"> • Zachowania • Uczucia • Uczestnictwo w przedsięwzięciach • Frekwencja • Poziom zainteresowania społecznego • Inne, jakie? 	<ul style="list-style-type: none"> • Wywiady • Porównanie z osobami, które nie uczestniczyły w imprezie • Ankiety • Obserwacja • Dokumenty (kaseta vhs, artykuły, itp.) • Dowody fizyczne • Osobiste notatki i komentarz uczestników • Testy • Oceny dokonywane przez planujących 'starych wyjadaczy' ds. Imprez • Inne, jakie? 	<ul style="list-style-type: none"> • Przed • Po • Przed i po • W połowie • 2 tygodnie po • Inne, jakie?

Potencjalni grantodawcy

Tutaj można znaleźć ciekawe, a przede wszystkim przydatne linki do stron grantodawców, wspierających różne inicjatywy

Fundacja Komeńskiego - www.frd.org.pl

Fundacja Bankowa im. Leopolda Kronenberga- www.kronenberg.org.pl

Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności- www.pafw.pl

Fundacja Wspomagania Wsi www.fww.org.pl

Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce- www.filantropia.org.pl

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu www.ropstorun.home.pl

Urząd Marszałkowski w Toruniu www.kujawsko-pomorskie.pl

Narodowa Agencja Programu "Młodzież"- www.mlodziez.org.pl

Polska Fundacja Dzieci i Młodzieży- www.pcyf.org.pl

Fundacja PZU- www.pzu.pl

Fundacja TPSA <http://www.fundacijagrupytp.pl>

Fundacja Orlen Dar Serca <http://www.darserca.pl>

Fundacja Edukacji dla Demokracji <http://www.edudemo.org.pl>

Centrum Metodyczne Pomocy Psychologiczno Pedagogicznej www.cmppp.edu.pl

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych www.pfron.org.pl

Centrum Edukacji Obywatelskiej www.ceo.org.pl

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej www.pozytek.gov.pl

<http://www.fundusze.ngo.pl/>

Fundusze Norweskie www.funduszngo.pl

Interreg www.interreg.gov.pl

Europejski Fundusz Społeczny www.efs.gov.pl

Ogólne serwisy dla organizacji pozarządowych, instytucji zawierające ogłoszenia o konkursach grantowych, szkoleniach, konferencjach.

www.ngo.pl

www.kuj-pom.ngo.pl

www.pozytek.gov.pl

www.witrynawiejska.pl

Listy na które warto się zapisać:

biuro@smartlik.pl

eurodesk@eurodesk.pl

bife-edukacja@man.torun.pl

Załącznik 1. Wniosek o dotację

Jak wygląda przykładowy wniosek o dotację? Wniosek składa się z 3 zasadniczych części: metryczki, opisu i budżetu (czasem budżet występuje osobno) oraz załączników.

1. Informacje o organizacji

Metryczka organizacji

Nazwa organizacji:

Adres siedziby: telefon/faks,

E-mail, strona www

Status prawny: rok rejestracji

Numer rachunku bankowego

Osoba odpowiedzialna za projekt

Imię i nazwisko, funkcja w organizacji,

Telefon e-mail

2. Informacje o projekcie

Tytuł projektu

Opis problemu, uzasadnienie potrzeby podjęcia działań

Prosimy zwięźle opisać, jaką instytucją publiczną i jakim aspektem jej funkcjonowania chcecie państwo się zająć i dlaczego. Czy problem, którym chcecie się zająć jest ważny i dla kogo jest on ważny. Skąd to wiadomo. Itp.

Cel projektu .

Opis planowanych działań

Prosimy zwięźle opisać, co i jak chcecie państwo zrobić. Jakie metody będziecie stosować. Kto będzie uczestnikiem i kto będzie adresatem działań, czy przewidywana jest współpraca z innymi organizacjami lub instytucjami? Itp.

Rezultaty działań

Prosimy zwięźle opisać, co ma wynikać z państwa działań. Czy i jak przyczyni się to do zwiększenia udziału obywateli w nadzorowaniu funkcjonowania instytucji publicznych oraz podnoszeniu standardów i przejrzystości działania tych instytucji. Itp

Harmonogram

Prosimy podać planowaną datę rozpoczęcia i zakończenia projektu oraz terminy „kluczowych” działań przewidzianych w projekcie. Prosimy o zwrócenie uwagi na to, by harmonogram był spójny z planowanymi działaniami i budżetem projektu.

Budżet

Rodzaj kosztów	Jednostka	Koszt jednostkowy	Ilość jednostek	Razem (pln)

3.załączniki (każdy w jednym egzemplarzu)

- Aktualny odpis z rejestru (zawierający aktualne dane)
- Statut
- Sprawozdanie finansowe za 2006 rok (bilans, rachunek wyników, informacja dodatkowa)
- Oświadczenie organu reprezentującego organizację o niezaleganiu z podatkami oraz nieposiadaniu zobowiązań z tytułu składek ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego oraz innych tytułów publicznoprawnych.
- Oświadczenie organu reprezentującego organizację, że nie toczy się wobec niej postępowanie karno-skarbowe, inne postępowanie sądowe lub administracyjne.

Załącznik 2. ćwiczenie generator pomysłów

To ćwiczenie pomoże przedyskutować pomysły na inicjatywy angażując grupę. Łączy burzę mózgów z elementami „pokerowej rozgrywki” i pozwala wciągnąć do pracy cały zespół.

Instrukcja

W ćwiczeniu generatora pomysłów biorą udział 4 grupy po 10 osób. Uczestnicy każdej grupy siedzą na planie podkowy, na którego zamknięciu ustawiono tablice z arkuszami. Na tablicy lider grupy zapisuje wszystkie pomysły zgłaszane przez jej członków. Zapisane arkusze przenosi się na ścianę. Uczestnicy otrzymują po 12 kartek papieru [do notowania pomysłów oraz do głosowania].

Etap 1 - indywidualne generowanie i notowanie pomysłów

Prowadzący zajęcia przypomina problem, który jest przedmiotem pracy grupy partnerstwa społecznego. Uczestnicy zapisują na kartkach tak wiele pomysłów związanych z rozwiązaniem problemu, jak to jest możliwe, robią to w milczeniu i nie kontaktując się z sobą, [czas ok. 15 minut]

Etap 2 - zapisywanie kolejno zgłaszanych propozycji - licytacja

Zaczynając od końca okręgu, prowadzący prosi uczestników o kolejne odczytywanie po jednej z zanotowanych propozycji rozwiązań. Poszczególne propozycje – po jednej na raz zgłaszają uczestnicy grupy, prowadzący zapisuje je na arkuszu. Uczestnicy mogą „czekać” lub „pasować” gdy wyczerpią im się pomysły, lub gdy takie same zostały zgłoszone wcześniej. Licytacja trwa aż do momentu gdy wszyscy uczestnicy spasują. Prowadzący nie pozwala na dyskusję nt. Zapisywanych propozycji. [każdy uczestnik może raz „czekać”, ponowne „czekam” oznacza pas, jak grze w pokera]. [czas ok. 10 minut]

Etap 3 - dyskusja ustalająca znaczenie propozycji

Zgłoszone propozycje są rozpatrywane pojedynczo, dokładnie w takim kształcie w jakim są zapisane. Dyskusja koncentruje się na ustaleniu ich zrozumienia, a nie akceptacji czy odrzuceniu. [czas ok. 15 minut]

Etap 4 - wstępne głosowanie nad przydatnością pomysłów

Prowadzący sesję prosi uczestników o dokonanie wyboru 5 [3] pomysłów i zapisanie każdego na oddzielnej kartce. Wyniki głosowania zapisuje na arkuszach – ilość głosów przy każdym pomysłu. [czas ok. 10 minut]

Etap 5 - dyskusja nad wstępnymi wynikami głosowania -DEBATA

Uczestnicy są proszeni o dokonanie analizy wyników głosowania i skomentowanie co w tych wynikach jest niezwykle, zaskakujące, nielogiczne. Autorzy pomysłów, które wygrały prezentują szczegóły swoich propozycji – wystąpienia ok. 2-3 min. Następnie reszta grupy odgrywa rolę „adwokata diabła” wykazując tylko wady pomysłu. Po zakończeniu debaty z udziałem autorów „wygranych pomysłów” każdy uczestnik może lobbować na rzecz swoich pomysłów i nakłaniać innych uczestników do zmiany dokonanego wyboru. Debata często jest nagrywana na dyktafon w celu wykorzystania argumentów „za” [szans] oraz argumentów „przeciw” w późniejszym budowaniu projektu [czas ok. 20 minut]

Etap 6 - ostateczne głosowanie

Głosowanie, zgodnie z procedurą podaną w etapie 4. [czas ok. 10 minut] W wyniku przeprowadzenia sesji otrzymujemy matrycę alternatywnych pomysłów, wraz z oceną ich przydatności w rozwiązaniu problemu.

III. Działania uczestniczek

Nazwa	Koło Gospodyń Wiejskich Kiełpiny
Rok powstania	1949
Cel działania	Organizowanie Festynów, Dnia Kobiet, Dzień Matki, Spotkania opłatkowego
Realizowane przedsięwzięcia	Organizacja festynów, zabawy, ogniska dla dzieci, wycieczki
Dorobek, sukcesy	Naszym sukcesem jest działalność koła KGW od 58 lat. Przybywają do nas nowe członkinie, obecnie liczy 43 kobiety.
Co pomogło osiągnąć sukces ?	Prace i wytrwałość przewodniczącej, którą była przez 40 lat. Zaangażowanie i współpraca członkiń.
Ilości osób zaangażowanych, w tym kobiet	15 kobiet
Grupa odbiorców	Mieszkańcy
Teren działania	Świetlica OSP Kiełpiny
Adres	Kiełpiny, 87-410 Kowalewo Pomorskie
Źródła finansowania	Fundusze sołeckie, składki członkowskie

Nazwa	Towarzystwo na Rzecz Rozwoju Wsi Węgiersk i Macikowo
Rok powstania	2003
Cel działania	- działalność edukacyjna, zagospodarowanie wolnego czasu, działalność zdrowotna i ekologiczna - promocja - szkolenia
Realizowane przedsięwzięcia	- prowadzenie świetlicy środowiskowej - pikniki rodzinne - wycieczki, wyjazdy - zabawy taneczne - pisanie wniosków o dotacje - wspieranie działalności miejscowej szkoły - włączanie się w imprezy innych organizacji pozarządowych i Urzędu Gminy
Dorobek, sukcesy	- otrzymanie 2 dotacji z Urzędu Marszałkowskiego i ROPS-u - organizacja gminnego pikniku „Żegnaj lato na rok”
Co pomogło osiągnąć sukces ?	- współpraca i zaangażowanie członków Towarzystwa - pomoc innych organizacji oraz Urzędu Gminy
Ilości osób zaangażowanych, w tym kobiet	15 osób
Grupa odbiorców	Mieszkańcy wsi Węgiersk i Macikowa oraz okolice gminy Golub–Dobrzyń
Teren działania	Gmina Golub–Dobrzyń
Adres	Węgiersk 95, 87-400 Golub–Dobrzyń
Źródła finansowania	Składki członkowskie, dotacje, darowizny

Nazwa	Stowarzyszenie na rzecz rozwoju koła gospodyń wiejskich w Pluskowęsach
Rok powstania	2007
Cel działania	- integracja kobiet - współpraca z innymi organizacjami
Realizowane przedsięwzięcia	- festyn dla społeczności lokalnej - zabawy taneczne, wieczorki - wyjazdy do opery, koncerty - udział w szkoleniach - wycieczki członków stowarzyszenia
Dorobek, sukcesy	Festyn coroczny „Boże Ciało” – identyfikowany i rozpoznawalny ze stowarzyszeniem. Grupa osób aktywnych, chętnych do pracy
Co pomogło osiągnąć sukces ?	Do osiągnięcia sukcesu potrzebna jest grupa osób zaangażowanych i aktywnych
Ilości osób zaangażowanych, w tym kobiet	15 kobiet
Grupa odbiorców	Społeczność lokalna
Teren działania	Sołectwo Pluskowęsy
Adres	Pluskowęsy77, 87-410 Kowalewo 1
Źródła finansowania	Własne środki z organizowanych zabaw i festynów, składki członkiń

Nazwa	Koło Gospodyń Wiejskich, reaktywowane w 2007
Rok powstania	2007
Cel działania	- integracja kobiet - współpraca z innymi organizacjami (OSP, Klub Sportowy, placówki oświatowe) - organizacja imprez dochodowych - szkolenie i rozwój osobisty kobiet
Realizowane przedsięwzięcia	- zabawy taneczne - wypożyczalnia naczyń - organizacja zakończenia sezonu piłkarskiego dla UKS SATURN - w 2007 podjęto działanie mające na celu organizację stowarzyszenia na rzecz dzieci wsi, które wspierała i skupiała by działania KGW, Klubu Saturn, R. Sołeckiej, grup młodzieży i aktywnych indywidualnych osób
Dorobek, sukcesy	- dochód z przedsięwzięć
Co pomogło osiągnąć sukces ?	Zaangażowanie wszystkich kobiet w kole
Ilości osób zaangażowanych, w tym kobiet	15 same kobiety
Grupa odbiorców	Społeczność lokalna
Teren działania	Ostrowite
Adres	Ostrowite, 87-400 Golub Dobrzyń
Źródła finansowania	Składki własne

Nazwa	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Sokołowo
Rok powstania	2000
Cel działania	Prowadzenie Niepublicznej Szkół Podstawowej w Sokołowie, integracja lokalnego społeczeństwa
Realizowane przedsięwzięcia	Koordinacja „Małych Przedszkoli” na woj. Kujawsko – Pomorskie (16 przedszkoli); organizowanie festynów i pikników 2 razy - w roku; pomoc w nowopowstającym Stowarzyszeniu i tym szkołom, którym grozi likwidacja
Dorobek, sukcesy	Prowadzenie „Małej Szkoły” od 6 lat, artystyczne spotkania naszych uczniów (w przeglądach teatralnych, TV Trwam, wysokie wyniki uczniów kl. VI w egzaminie zewnętrznym. Popularność medialna. Prezes stowarzyszenia jest Vice Prezesem Federacji. Inicjatyw Oświatowych w Warszawie.
Co pomogło osiągnąć sukces ?	Bardzo dobra współpraca członków stowarzyszenia, owocna współpraca z FJO w Warszawie, przychylność władz gminy Golub – Dobrzyń, aktywna postawa nauczycieli szkoły
Ilości osób zaangażowanych, w tym kobiet	15 osób w tym 10 kobiet
Grupa odbiorców	Mieszkańcy wsi Sokołowo
Teren działania	Wieś Sokołowo
Adres	Sokołowo 87-400 Golub – Dobrzyń
e-mail	mepsokolowo@interia.pl
Źródła finansowania	Sklep karczma, MEN – Małe Przedszkola

Nazwa	Koło Gospodyń Wiejskich w Nowogrodzie
Rok powstania	1947
Cel działania	Głównym celem działania powstałego w naszej wsi Koła Gospodyń wiejskich była potrzeba usprawnienia pracy kobiety wiejskiej. Wieś zawsze była aktywna, kobiety wykorzystwały więc sytuację aby nie zgasić ducha społecznikowskiego i założyły swoją organizację, która istnieje już od 60 lat i ciągle jest aktywna i potrzebna w środowisku.
Realizowane przedsięwzięcia	<p>Przedmiotem działania istniejącego koła były:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szkolenie i kursy kulinarne, rękodzielnicze, kroju i szycia - spotkania z ciekawymi ludźmi - organizowanie uroczystości i biesiad środowiskowych, wycieczek turystycznych - prowadzenie działań wiejskich - przy kole działały amatorskie zespoły teatralne dla dorosłych i dzieci - do dziś działa amatorski zespół wokalny „Grodzianki”
Dorobek, sukcesy	<p>Zespół teatralny i wokalny brały udział w wielu festiwalach i przeglądach rejonowych, wojewódzkich, otrzymując wiele nagród</p> <ul style="list-style-type: none"> - sukcesem jest doskonała współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na wsi (szkołą, biblioteką, Towarzystwem Wsi Nowogród i okolice, Radą Sołecką, OSP)
Co pomogło osiągnąć sukces ?	Determinacja oraz potrzeba istnienia w środowisku to główne motywy skłaniające do aktywnego działania koła
Ilości osób zaangażowanych, w tym kobiet	W zależności od potrzeb od 5 do 30 kobiet, w większości zaangażowane były kobiety
Grupa odbiorców	Dorośli, dzieci
Teren działania	Wieś, Gmina
Adres	Nowogród, 87-400 Golub Dobrzyń
Źródła finansowania	Głównie źródła własne oraz sponsorów

IV. Informacje o uczestniczkach

Imię i nazwisko:	Maria Jolanta Wiśniewska-Staszak
Miejsce zamieszkania	Mlewo, gm. Kowalewo Pomorskie
Ilość mieszkańców:	366 osób, 250 powyżej 18-ego roku życia, ok.160 kobiet, 105 mężczyzn
Sołtys/ka i Rada Sołecka (ilość mieszkańców w radzie sołeckiej, ilość kobiet w radzie):	Rada Sołecka: 4 mężczyzn 3 kobiety, jestem Sołtyską 3 kadencji
Sama o sobie:	Dla mnie jest ważny zawsze drugi człowiek. Jeżeli jest zadanie możliwe do realizacji, to na pewno dotrę do sedna. Jestem również obowiązkowa, odpowiedzialna, punktualna, stanowcza, wrażliwa, skromna.
Co dało mi uczestnictwo w szkoleniu: Czego się nauczyłam?	Uczestnictwo w szkoleniach dało mi większą wiedzę, jeszcze większy zapał do pracy społecznej. Nauczyłam się, że trzeba zawsze pracować w grupie, wtedy są większe efekty.
Co odkryłam?	Odkryłam moje zdolności wizualne. na szkoleniu odkryłam, jak mając wiele pomysłów można je wprowadzić w życie.
Czego doświadczyłam?	No cóż – nie mam i nie umiem pracować na komputerze, a na szkoleniu doświadczyłam, że jest to bardzo ważne. Nie wiem jak sobie poradzę, to jest problem, gdyż brakuje mi czasu.
Co wykorzystam w codziennej pracy?):	Będę się starać wykorzystywać wszystko to, czego się nauczyłam na szkoleniu, przede wszystkim pracę w grupie. Wiem też, aby efekty działań były większe, trzeba założyć stowarzyszenie.
Sąsiadka o mnie (Jaką jest animatorką ?; Co w niej cenię?):	Jest wspaniałą działaczką, dobrym przyjacielem. Sympatyczna, wesoła, koleżeńska. Umie stworzyć atmosferę, zachęcić ludzi do pracy. Wie czego chce i realizuje to szybko.

Imię i nazwisko:	Bernadeta Bering
Miejsce zamieszkania:	Mlewiec, gm. Kowalewo Pomorskie
Ilość mieszkańców:	190
Sołtys/ka i Rada Sołecka (ilość mieszkańców w radzie sołeckiej, ilość kobiet w radzie):	Sołtys, Rada Sołecka: 3 mężczyzn 1 kobieta
Sama o sobie:	Jestem kochającą matką, dobrą opiekunką, b. Kocham dzieci, szanuję ludzi starszych, lubię dzielić się wiedzą z innymi. Uwielbiam pracować w ogródku, dbam o porządek w otoczeniu. Kocham kwiat i w ogóle moją miejscowość mieszkańców, z którymi jestem związana od urodzenia.
Co dało mi uczestnictwo w szkoleniu: Czego się nauczyłam?	Stałam się odważna, nauczyłam się wystąpień publicznych, wypełniania wniosków o dotację, jestem bogatsza w wiedzę o tworzeniu projektów, zakładania stowarzyszeń. Na pewno odważyłabym się śmiało iść do urzędu by cokolwiek załatwić
Co odkryłam?	Najlepiej pracuję w grupie lub zespole. Mogę śmiało wystąpić publicznie. Nie wiedziałam, że tak wspaniale będę się czuła z tyloma nowymi ludźmi.
Czego doświadczyłam?	Kontakt z nowymi ludźmi z nowymi pomysłami i wiedzą. Przepięknego krajobrazu Górzna i ze Karaoke jest cudowne.
Co wykorzystam w codziennej pracy?):	Zasady przeprowadzania spotkań. Jak mam dotrzeć do serca mieszkańców. Będę namawiać sąsiadów, że warto działać. Warto wymieniać pomysły, wrażenia itp.
Sąsiadka o mnie (Jaką jest animatorką ?; Co w niej cenię?):	Mieszkamy w sąsiednich miejscowościach a dopiero teraz zauważyłam, że Benia potrafi rozmawiać o problematyce swojego otoczenia. Jest wesoła i wygadana babka. U Beni cenę łatwość nawiązywania kontaktów, jest uczciwa i kreatywna. Posiada umiejętność pracy indywidualnej i zespole.

Imię i nazwisko:	Elżbieta Bejger
Miejsce zamieszkania	Kielpiny, gm. Kowalewo Pomorskie
Ilość mieszkańców	Kobiety 48, Mężczyźni 43 Ogół mieszkańców 168
Sołtys/ka i Rada Sołecka (ilość mieszkańców w radzie sołeckiej, ilość kobiet w radzie):	Sołtys, Rada Sołecka: 2 mężczyzn 0 kobiet
Sama o sobie:	Jestem członkiem KGW od 28 lat pełnię funkcję członka Komisji Rewizyjnej. Jestem mężatką wychowałam 3 dzieci, pracuję na gospodarstwie rolnym.
Co dało mi uczestnictwo w szkoleniu: Czego się nauczyłam?	Zdobyłam ciekawe doświadczenia i wiedzę, kontakty z innymi osobami
Co odkryłam?	Przełamałam nieśmiałość, skromność. Będę na pewno bardziej aktywnie działać.
Czego doświadczyłam?	Miłego towarzystwa, poznałam sympatyczne koleżanki
Co wykorzystam w codziennej pracy?):	Zdobytą wiedzę i kompetencję
Sąsiadka o mnie (Jaką jest animatorką ?; Co w niej cenię?):	Jest dobrym organizatorem, ma umiejętności organizacyjne.

Imię i nazwisko:	Elżbieta Zofia Bejger
Miejsce zamieszkania	Kielpiny, gm. Kowalewo Pomorskie
Ilość mieszkańców	Kobiety 48, Mężczyźni 43 Ogół mieszkańców 168
Sołtys/ka i Rada Sołecka (ilość mieszkańców w radzie sołeckiej, ilość kobiet w radzie):	Sołtys, Rada Sołecka: 2 mężczyzn 0 kobiet
Sama o sobie:	Jestem mężatką od 19 lat. W Kole Gospodyń od 1988 r. Aktywnie działam jako przewodnicząca od 3 lat. Mam dość dobry kontakt z Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego z Golubia. Ukończyłam kurs bukiciarstwa
Co dało mi uczestnictwo w szkoleniu: Czego się nauczyłam?	Zdobyłam ciekawe doświadczenie, większą wiedzę, nawiązałam kontakty z koleżankami ze szkolenia. Stałam się bardziej otwarta i poczułam się pewniej jako przewodnicząca
Co odkryłam?	Że praca z tak fajną grupą to dużo doświadczenie. Odkryłam swoje zdolności w działaniu
Czego doświadczyłam?	Zdobyłam wiedzę, jak pisać projekty, jak zakładać stowarzyszenie
Co wykorzystam w codziennej pracy?):	Postaram się wdrożyć w życie codzienne i w mojej pracy wykorzystam wiedzę.
Sąsiadka o mnie (Jaką jest animatorką ?; Co w niej cenię?):	Wspierała mnie psychicznie i duchowo, jest dobrą koleżanką, pomocną w każdej sytuacji.

Imię i nazwisko:	Ludomira Bocianowska
Miejsce zamieszkania:	Nowogród, gm. Golub-Dobrzyń
Ilość mieszkańców:	335 mieszkańców w tym 162 kobiet
Sołtys/ka i Rada Sołecka (ilość mieszkańców w radzie sołeckiej, ilość kobiet w radzie):	Sołtys, Rada Sołecka: 3 mężczyzn 2 kobiety oraz Komisja Rewizyjna 2 mężczyzn 1 kobieta
Sama o sobie:	Lubię pracować społecznie, pomagać innym. Jestem koleżeńska potrafię pracować w grupie.
Co dało mi uczestnictwo w szkoleniu: Czego się nauczyłam?	Poznałam dużo więcej mechanizmów skutecznego działania w środowisku. Posiadłam duże umiejętności pisania projektów.
Co odkryłam?	Bycie aktywną emerytką to wielka przyjemność (zaleta również) a szkolenie w którym uczestniczyłam mnie w tym utwierdziło.
Czego doświadczyłam?	Połączenie tradycji z nowoczesnością mogą dać bardzo ciekawe pomysły w pracy.
Co wykorzystam w codziennej pracy?):	Doświadczenia i pomysły koleżanek uczestniczących w szkoleniu oraz wiedzę zdobytą na szkoleniu wykorzystam na swoim terenie.
Sąsiadka o mnie (Jaką jest animatorką ?; Co w niej cenię?):	Społecznik od urodzenia, zawsze bezinteresowna, bardzo kocha swoją wieś, jest z nią bardzo silnie związana, dla niej zrobi wszystko;) Wszędzie propaguje uroki naszej wsi i okolic. Aktywnie działa w Radzie Sołeckiej oraz w Towarzystwie wsi Nowogród i okolic oraz KGW.

Imię i nazwisko:	Bogumiła Joszko
Miejsce zamieszkania:	Nowogród, gm. Golub-Dobrzyń
Ilość mieszkańców:	335 mieszkańców w tym 162 kobiet
Sołtys/ka i Rada Sołecka (ilość mieszkańców w radzie sołeckiej, ilość kobiet w radzie):	Sołtys, Rada Sołecka: 3 mężczyzn 2 kobiety oraz Komisja Rewizyjna 2 mężczyzn 1 kobieta
Sama o sobie:	Lubię pracować społecznie na rzecz osób z mojego lokalnego środowiska, ale nie lubię być „widoczna”. Dbam o estetykę środowiska w którym mieszkam nie jest mi obojętny los ludzi będących w potrzebie.
Co dało mi uczestnictwo w szkoleniu: Czego się nauczyłam?	Nauczyłam się jak zachęcić mieszkańców do aktywności i działania wspólnie. Poznałam mechanizmy wspólnego podejmowanie decyzji, które warto stosować w działaniu w swoim środowisku. Jak pozyskać zaufanie i wiarygodność społeczną jako animatorka oraz wykreować wybraną osobę na „lidera” grupy. Ponadto jak umiejętnie nawiązywać współpracę z samorządem i organizacjami działającymi na terenie. Bardzo cenna jest dla mnie wiedza z zakresu pisanie projektów i wniosków o dotację.
Co odkryłam?	Odkryłam, że warto działać na rzecz środowiska.
Czego doświadczyłam?	Że tego typu szkolenie mają sens, pozwalają na wymianę doświadczeń z innymi aktywnymi kobietami. Niektóre doświadczenia koleżanek przeniosę na swój teren.
Co wykorzystam w codziennej pracy?):	Na pewno będę brała czynny udział w pisaniu projektów zdobywając pieniądze na działania na rzecz swojej społeczności. Odważniej będę proponowała moim koleżankom z KGW podejmowanie nowych przedsięwzięć, które wzbogacą nasze środowisko.
Sąsiadka o mnie (Jaką jest animatorką ?; Co w niej cenię?):	Jest bardzo pracowita ma doskonałe zdolności manualne. Jest perfekcjonistką w każdym calu. Chętnie pomaga innym. Jest koleżeńska.

Imię i nazwisko:	Brygida Izajasz
Miejsce zamieszkania:	Sołectwo Ostrowite, gm. Golub Dobrzyń
Ilość mieszkańców:	600
Sołtys/ka i Rada Sołecka (ilość mieszkańców w radzie sołeckiej, ilość kobiet w radzie):	Sołtys, Rada Sołecka: 5 mężczyzn 1 kobieta oraz Komisja Rewizyjna 3 osoby – kobiety
Sama o sobie:	Jestem nauczycielką i dyrektorką Przedszkola w Ostrowitem. Należę do KGW oraz do grupy inicjatywnej, która ma na celu powołanie do życia stowarzyszenia na rzecz rozwoju wsi Ostrowite
Co dało mi uczestnictwo w szkoleniu: Czego się nauczyłam?	Tego na czym najbardziej mi zależało, czyli jak zabrać się do pisania i realizacji projektów. Wiem jak integrować swoją społeczność. Nauczyłam się identyfikować problemy swojej wsi. Poznałam niesamowite, kompetentne osoby, które swoimi umiejętnościami motywują moje działanie.
Co odkryłam?	Że w wielu sprawach miałam intuicję, szkolenie potwierdziło moją wiedzę. Moja miejscowość posiada więcej walorów niż to przypuszczałam oraz jest wiele możliwości działania
Czego doświadczyłam?	Potrafiłam wykonać zadania, które początkowo były dla mnie abstrakcją i niewiadomą. Doświadczyłam również sympatii i życzliwości wszystkich uczestników i prowadzących
Co wykorzystam w codziennej pracy?):	<ul style="list-style-type: none"> - metody aktywizowania społeczności - pisanie projektów - umiejętność rozpoznania problemów i sposobów ich rozwiązywania - kontakty z Tłokiem (będę częstym petentem Tłoka)
Sąsiadka o mnie (Jaką jest animatorką ?; Co w niej cenię?):	Brygida jest bardzo ciepłą osobą, niesamowicie życzliwą, otwartą na ludzi i problemy, ogromnie kochającą dzieci, wspaniałym nauczycielem i dyrektorem przedszkola. Pełna pomysłów i z sukcesem je realizuje.

Imię i nazwisko:	Anna Morawska
Miejsce zamieszkania:	Ostrowite, gm. Golub-Dobrzyń
Ilość mieszkańców:	
Sołtys/ka i Rada Sołecka (ilość mieszkańców w radzie sołeckiej, ilość kobiet w radzie):	Sołtys, Rada Sołecka: 5 mężczyzn 1 kobieta oraz Komisja Rewizyjna 3 osoby – kobiety
Sama o sobie:	Jestem członkinią Koła Gospodyń Wiejskich w Ostrowitem. Pracuję w Szkole Podstawowej w Ostrowitem od 1990 r. Prowadzę szkolny zespół taneczny z uwzględnieniem polskich tańców narodowych. Odkrywam (odgrzebuje) stare zaniedbane cmentarze
Co dało mi uczestnictwo w szkoleniu: Czego się nauczyłam?	Z lepszym, pozytywnym nastawieniem przystąpię do pisania projektów
Co odkryłam?	„Odkryłam”, że nie poznałam do tej pory tak wspaniałych kobiet, a mieszkamy niedaleko, dzieli nas niewiele km
Czego doświadczyłam?	Doświadczyłam ogromu wiedzy, które do tej pory było mi zupełnie nieznanym (mam na myśli pracę różnych ośrodków wspierających organizację pozarządowe)
Co wykorzystam w codziennej pracy?):	Szereg pomysłów zaktywizowania społeczności, w której żyję i pracuję. Wykorzystam Was – pracowników TŁOK-a ☺ Waszą wiedzę i doświadczenie
Sąsiadka o mnie (Jaką jest animatorką ?; Co w niej cenię?):	Bardzo zaangażowana, otwarta pracowita łatwo nawiązuje kontakty. Jest nieustępliwa i jeśli coś zaczyna, zawsze doprowadza do końca. Lubi żeby coś się działo, nie liczy kosztów ani czasu jeśli jest do wykonania zadanie

Imię i nazwisko:	Katarzyna Jaguś
Miejsce zamieszkania:	Pluskowęsy, gm. Kowalewo Pomorskie
Ilość mieszkańców:	168 kobiet, 130 mężczyzn, 102 dzieci
Sołtys/ka i Rada Sołecka (ilość mieszkańców w radzie sołeckiej, ilość kobiet w radzie):	Sołtyska, Rada Sołecka: 4 mężczyzn 2 kobiety
Sama o sobie:	Reaktywowałam Koło Gospodyń Wiejskich, przekształciłam je w stowarzyszenie z którym pragnę aktywnie działać
Co dało mi uczestnictwo w szkoleniu: Czego się nauczyłam?	Szkolenie pozwoliło mi uwierzyć we własne siły, pokonywać przeszkody, małe kroczki też są ważne
Co odkryłam?	Odkryłam to, co nieznane nie jest takie straszne. Warto rozmawiać i szukać porozumienia – to jest najprostsze rozwiązanie
Czego doświadczyłam?	Szkolenie było miłym doświadczeniem, połączonym z ogromną ilością cennych wskazówek, poznałam grupę kobiet aktywnych i chętnych do współpracy i wymiany doświadczeń po prostu wspólnych
Co wykorzystam w codziennej pracy?):	W pracy pragnę wykorzystać zdobytą wiedzę. Podporą będą zawarte nowe kontakty i wymiana doświadczeń związanych z działalnością społeczną
Sąsiadka o mnie (Jaką jest animatorką ?; Co w niej cenię?):	Wspaniała koleżanka, super organizatorka, idealna żona i matka, troskliwa córka, jednym słowem-wyjatkowa kobieta!

Imię i nazwisko:	Bernarda Dorota Konieczna
Miejsce zamieszkania :	Pluskowęsy, gm. Kowalewo Pomorskie
Ilość mieszkańców:	168 kobiet, 130 mężczyzn, 102 dzieci
Sołtys/ka i Rada Sołecka (ilość mieszkańców w radzie sołeckiej, ilość kobiet w radzie):	Sołtyska, Rada Sołecka: 4 mężczyzn 2 kobiety
Sama o sobie:	Działalność od roku w stowarzyszeniu KGW, chęć działania i pracy społecznej
Co dało mi uczestnictwo w szkoleniu: Czego się nauczyłam?	Przygotowanie i wiedzę do pracy na rzecz społeczności oraz pozwoliło na poznanie potrzeb społeczności lokalnej.
Co odkryłam?	Swój ukryty potencjał
Czego doświadczyłam?	Poznałam wspaniałą grupę kobiet, które już działają w stowarzyszeniach, są aktywne i podzieliły się swoją wiedzą.
Co wykorzystam w codziennej pracy?):	Dzięki zdobytej wiedzy i umiejętnością na szkoleniach będę uważniej obserwować swoje lokalne środowisko. Dostrzegać jego problemy i potrzeby, szukać rozwiązań , które poprawią jakość życia.
Sąsiadka o mnie (Jaką jest animatorką ?; Co w niej cenię?):	Dorotka jest osobą bardzo otwartą i bezpośrednią. Potrafi zjednoczyć i skierować ją na działanie. Aktywnie bierze udział we wszystkich przedsięwzięciach.

Imię i nazwisko:	Barbara Knyszyńska
Miejsce:	Sokołowo, gm. Golub–Dobrzyń
Ilość mieszkańców :	380, 220 K i 160 M
Sołtys/ka i Rada Sołecka (ilość mieszkańców w radzie sołeckiej, ilość kobiet w radzie):	Sołtys, Rada Sołecka: 4 mężczyzn 0 kobiet
Sama o sobie:	Jestem nauczycielką j. polskiego w NSP Sokołowo, z-cą dyr. tej szkoły oraz członkiem stowarzyszenia. Lubię pracę z dziećmi. Aktywnie uczestniczę w pracach Stowarzyszenia oraz szkoły. Dużo czytam, lubię śpiewać (jestem członkinią chóru), uwielbiam taniec. Od kilku lat odkrywam piękno gór i przyjemność chodzenia po nich
Co dało mi uczestnictwo w szkoleniu: Czego się nauczyłam?	<p>Poznałam wspaniałych ludzi (prowadzących i współuczestniczących)</p> <p>Lepiej poznałam siebie. Wiem więcej o sobie. Odkryłam w sobie cechy, z których nie zdawałam sobie sprawy. Odkryłam wiele własnych możliwości, uwierzyłam w siebie.</p> <p>Nauczyłam się dostrzegać problemy otaczającej mnie społeczności. Dzięki uczestnictwu w tym szkoleniu potrafię przekonać innych, że warto zaangażować się w działania społeczne. Wiem, co to znaczy być animatorką społeczną, w jaki sposób inspirować ludzi do działania.</p> <p>Poznałam strukturę wystąpienia publicznego. Wiem, jak się do tego przygotować, jakich użyć argumentów, by przekonać słuchaczy i zmobilizować ich do działania. Oswoiłam się z kamerą.</p> <p>Nauczyłam się wypełniać wnioski o zarejestrowanie fundacji, stowarzyszenia lub innej organizacji pozarządowej. Wiem gdzie szukać pomocy oraz jakie dokumenty zgromadzić.</p>
Co odkryłam?	<p>Poznałam jak tworzyć projekty i pisać wnioski o dotację.</p> <p>Inni odkryli we mnie cechy, o których istnieniu ja nie myślałam</p> <p>Odkryłam, że mam jeszcze wiele energii i że jeszcze warto coś zrobić</p>
Czego doświadczyłam?	<p>Sympatii wielu ludzi</p> <p>Doświadczyłam, że nie należy się od razu zniechęcać i poddawać</p> <p>Zrozumiałam, że większość problemów da się jakoś rozwiązać</p>
Co wykorzystam w codziennej pracy?):	<p>Zdobytą wiedzę i umiejętności</p> <p>Uzyskane materiały</p> <p>Będę bardziej pewna skuteczności swego działania</p>
Sąsiadka o mnie (Jaką jest animatorką ?; Co w niej cenię?):	Basia jest wspaniałą, otwartą, kompetentną osobą. Bardzo lojalna, rzetelna, pracowita. Można na niej „polegać jak na Zawiszy”. Jest wsparciem, solidnym „filarem” w tandemie

Imię i nazwisko:	Aniela Król
Miejsce zamieszkania:	Sokołowo, gm. Golub-Dobrzyń
Ilość mieszkańców:	380, 220 Kobiet i 160 Mężczyzn
Sołtys/ka i Rada Sołecka (ilość mieszkańców w radzie sołeckiej, ilość kobiet w radzie):	Sołtys, Rada Sołecka: 4 mężczyzn 0 kobiet
Sama o sobie:	Jestem dyrektorem Niepublicznej Szkoły Podstawowej w Sokołowie od początku jej istnienia (od 2001 r.) Aktywnie uczestniczę w pracy Stowarzyszenia Na Rzecz Rozwoju Wsi Sokołowo. Bardzo lubię swoją pracę.
Co dało mi uczestnictwo w szkoleniu: Czego się nauczyłam?	Dowiedziałam się o „Tłoku” – to są wspaniali, otwarci ludzie. Nauczyłam się jak pisać projekt i wniosek.
Co odkryłam?	Odkryłam, „że nie taki diabeł straszny jak go malują”. Myślałam, że czas aktywności społecznej mam już za sobą, ale odkryłam że jeszcze mogę coś zrobić, że to jeszcze nie koniec
Czego doświadczyłam?	Poznałam wspaniałe kobiety, z którymi mam nadzieję, że w przyszłości będziemy współpracować.
Co wykorzystam w codziennej pracy?):	Zdobytą wiedzę i umiejętności w kontaktach międzyludzkich, w kontaktach z instytucjami.
Sąsiadka o mnie (Jaką jest animatorką ?; Co w niej cenię?):	Aniela to urodzona animatorka, doskonała organizatorka, bardzo taktowna kobieta. Potrafi słuchać drugiego człowieka, umie kierować ludźmi. Robi to tak umiejętnie, że nikt nie odczuwa przymusu działania i wszystko robi z ochotą.

Imię i nazwisko:	Urszula Arentowicz
Miejsce zamieszkania:	Węgiersk, gm. Golub – Dobrzyń
Ilość mieszkańców:	481 (Węgiersk) 244 (Macikowo) 249 M, 232 K 121M, 123K
Sołtys/ka i Rada Sołecka (ilość mieszkańców w radzie sołeckiej, ilość kobiet w radzie):	Węgiersk –Sołtys, Rada Sołecka: 3 mężczyzn 0 kobiet Macikowo Sołtyska, Rada Sołecka: 3 mężczyzn 0 kobiet
Sama o sobie:	Jestem żoną i matką. Mam troje dzieci (Zuzannę, Karolinę i Adama) Dyrektor SP im. Józefa Sołtykiewicza w Węgiersku, nauczyciel j. polskiego z 25 – letnim stażem. Staram się w swoim życiu kierować uczciwością. Cenię sobie pracę dla innych.
Co dało mi uczestnictwo w szkoleniu: Czego się nauczyłam?	- nowego spojrzenia na działalność społeczną, moje miejsce i rola w Towarzystwie... i środowisku. - występować publicznie, właściwie wypełniać wnioski o dotację
Co odkryłam?	- na ile potrafię pracować w grupie, występować publicznie oraz pisać wnioski o dotację - przyjemność z poznawania nowych ludzi
Czego doświadczyłam?	- nowych wrażeń i uczuć (przyjemnych, ale też stresujących) - poznania nowych interesujących ludzi - odkrywania ponownego okolic Górzna - miłego i atrakcyjnego spędzania wolnego czasu - akceptację grupy oraz wyrozumiałość i życzliwość prowadzących
Co wykorzystam w codziennej pracy?):	- zasady publicznych wystąpień - pisanie wniosków o dotację - możliwość korzystania z pomocy kompetentnych osób z TŁOK'a
Sąsiadka o mnie (Jaką jest animatorką ?; Co w niej cenię?):	Ula jest wyjątkową osobą. Emanuje ciepłem, spokojem i dobrem. Trzyma się swoich życiowych zasad i realizuje cele. Otwarta na potrzeby innych ludzi.

Imię i nazwisko:	Anna Dębiec
Miejsce zamieszkania:	Skępsk, gm. Golub-Dobrzyń
Ilość mieszkańców:	248 osób w tym kobiet 115
Sołtys/ka i Rada Sołecka (ilość mieszkańców w radzie sołeckiej, ilość kobiet w radzie):	Sołtys, Rada Sołecka: 3 mężczyzn 2 kobiety
Sama o sobie:	Mam 35 lat, wykształcenie wyższe zawodowe. Jestem pracownikiem socjalnym od 14 lat. Od 4 lat należę do Koła Gospodyń Wiejskich w Skępsku. Byłam inicjatorką utworzenia Towarzystwa Rozwoju Wsi Skępsk i Okolic. Moje zalety osobiste: łatwość nawiązywania kontaktów, umiejętność pracy indywidualnej i w zespole. Zaangażowanie w działaniu, chęć podnoszenia kwalifikacji, odpowiedzialność, uczciwość. Podejmę każde działanie, które pozwala mi uzyskać umiejętności w pozyskiwaniu funduszy mających na celu rozwój mojego sołectwa.
Co dało mi uczestnictwo w szkoleniu: Czego się nauczyłam?	Dzięki uczestnictwu w szkoleniu „AKTYWNA KOBIETA NA WSI” organizowanym przez Ośrodek TŁOK nabyłam umiejętności w pisaniu projektów oraz nawiązałam kontakty z osobami, które już aktywnie działają na rzecz swoich środowisk. Ponadto zdobyłam umiejętności angażowania innych do działań mających na celu poprawę poziomu życia na wsi.
Co odkryłam?	Moje postępowanie jest celowe i słuszne, to co robię przynosi korzyści środowisku lokalnemu.
Czego doświadczyłam?	Umiejętności samokrytyki, samooceny, asertywności (jestem pewna w swoich działaniach)
Co wykorzystam w codziennej pracy?:	Większa swoboda w kontaktach z bardziej bierną częścią społeczności lokalnej, wykorzystanie wiedzy i doświadczenia w działaniach członka Stowarzyszenia, bardziej stanowcze i skonkretyzowane podejście do pracy społecznej.
Sąsiadka o mnie (Jaką jest animatorką?; Co w niej cenię?):	Dobra, twórcza organizatorka. Wzbudza zaufanie swą serdecznością i życzliwością. Cenię w niej spokój, pogodę ducha i optymizm.

Imię i nazwisko:	Małgorzata Mierzejewska
Miejsce zamieszkania:	Bobrowisko, Sołectwo Kujawa, gm. Golub-Dobrzyń
Ilość mieszkańców:	Sołectwo: 171 osób (kobiety - 94, mężczyźni – 77), Konstancjewo (centrum sołectwa): 86 osób (kobiety - 46, mężczyźni – 40), Sołtys, Rada Sołecka: 2 mężczyzn 1 kobieta
Sołtys/ka i Rada Sołecka (ilość mieszkańców w radzie sołeckiej, ilość kobiet w radzie):	
Sama o sobie:	Mam 26 lat. Ukończyłam Kujawsko Pomorską Szkołę Wyższą w Bydgoszczy na specjalności resocjalizacja z profilaktyką społeczną a następnie uzyskałam tytuł magistra na Wyższej Szkole Humanistyczno- Ekonomicznej we Włocławku na Wydziale Pedagogicznym. Od 2004 r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Gołubiu-Dobrzyniu na stanowisku referenta ds. świadczeń rodzinnych. Moja działalność społeczna dopiero się zaczyna i jak na razie nie mogę się pochwalić większymi osiągnięciami w tym temacie. Jestem członkiem (jednym z założycieli) Towarzystwa Rozwoju Wsi Skepsk i Okolic.
Co dało mi uczestnictwo w szkoleniu: Czego się nauczyłam?	Dzięki szkoleniu pokonałam bariery w nawiązywaniu kontaktów z ludźmi, nabrałam pewności siebie i wiem już, jak mogę pomóc mieszkańcom swojej wsi. Nauczyłam się wielu rzeczy, które będę mogła wykorzystać w swojej działalności społecznej. Dowiedziałam się też jak występować publicznie. Wiem jak rozmawiać z przedstawicielami władz i forsować swoje racje, jak przygotować mapę zasobów i jak aktywizować ludzi do działania. Bardzo ważne były warsztaty na których uczyliśmy się jak zakładać i prowadzić stowarzyszenia oraz pisać projekty.
Co odkryłam?	Dzięki tym szkoleniom zrozumiałam, że najważniejszą rzeczą jest współpraca (partnerstwo w działaniu). Nawet jeśli ma się dobre pomysły i chęci to bez wsparcia niewiele się osiągnie.
Czego doświadczyłam?	Wydawało mi się, że będzie to tylko przekazanie suchej wiedzy, ogrom informacji. Całość była prowadzona w bardzo ciekawy, dostępny sposób. . Wielkie dzięki dla organizatorów i wszystkich uczestniczek szkolenia za cały ten czas.
Co wykorzystam w codziennej pracy?:	Wiem jak skutecznie angażować innych na rzecz środowiska lokalnego i będę chciała to wykorzystać. Dzięki zdobytym umiejętnościom będzie mi łatwiej inicjować różnego rodzaju działania w swojej wsi. Chce przełamać bierność ludzi i pokazać im że warto działać razem. W przyszłości planuje założyć stowarzyszenie w swoim sołectwie. To czego się na ten temat dowiedziałam z pewnością ułatwi wiele rzeczy z tym związanych.
Sąsiadka o mnie (Jaką jest animatorką?; Co w niej cenię?):	Posiada umiejętności pracy indywidualnie i w zespole, jak również w zespole. Zaangażowana i konsekwentna w działaniu. Posiada zdolności organizatorskie.

Imię i nazwisko:	Aneta Szczerbicka
Miejsce zamieszkania	Borówko, gm. Kowalewo Pomorskie
Ilość mieszkańców	323
Sołtys/ka i Rada Sołecka (ilość mieszkańców w radzie sołeckiej, ilość kobiet w radzie):	Sołtys, Rada Sołecka: 5 mężczyzn i 5 kobiet (małżeństwa)
Sama o sobie:	Jestem przewodniczącą koła gospodyń Borówko od 10 lat. Udzielam się w radzie sołeckiej. Jestem otwarta na pomoc sąsiadką. Pomagam mężowi w prowadzeniu gospodarstwa. Jestem elokwentna, zawsze pogodna.
Co dało mi uczestnictwo w szkoleniu: Czego się nauczyłam?	Szkolenie pozwoliło mi wzbogacić wiedzę na temat zwykłych problemów społecznych w mojej miejscowości. Poznałam wspaniałych ludzi, którzy są otwarci na pomoc intelektualną danego tematu.
Co odkryłam?	Że mam zdolności pracy w zespole jak również indywidualnie jak i do śpiewania karaoke
Czego doświadczyłam?	Akceptacji grupy, wyrozumiałości trenerów, stresu przed wystąpieniem publicznym przed kamerą
Co wykorzystam w codziennej pracy?):	Zrozumienie dla urzędnika i umiejętność planowanie zadań
Sąsiadka o mnie (Jaką jest animatorką ?; Co w niej cenię?):	Mieszkamy w sąsiednich sołectwach. Anetę poznałam tu w Górznie. Jest bardzo mądra i konsekwentną koleżanką. Wiem, że dużo zmieni w swojej miejscowości. Jest bardzo sympatyczna, wesoła i koleżeńska.